

Socialministeren (Eva Gredal):

Herved tillader jeg mig for folketinget at fremsætte *forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser for Færøerne om pristalsregulerede sociale ydelser*.

Lovforslaget, der indeholder ændringer af 4 af de sociale love for Færøerne, nemlig de færøske folke- og invalidepensionslove, den færøske sygeforsikringslov og den færøske lov om børnebidrag til enlige forsøgere m. v., er en følge af den i foråret gennemførte nulstilling af pristallet, hvorefter reguleringspristallet for januar 1975 er sat lig 100.

Ved gennemførelsen af det her fremsatte forslag opnås på samme måde som ved den i foråret for det øvrige rige gennemførte lovgivning, at alle pensioner, tillæg, indtægtsgrænser og andre beløb, der i de sociale love for Færøerne er anført med beløb i kroner svarende til reguleringspristallet for januar 1971 = 100, vil være ført à jour efter det nye reguleringspristal.

Forslaget får virkning for beregningen af de sociale ydelser, der er forfaldne til udbetaling den 1. oktober 1975 og senere.

Ved lagtingsbeslutning er det vedtaget at anbefale regeringen at fremsætte forslag som det nærværende for folketinget.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov for Grønland om kommuneskat*.

I henhold til lov om mineralske råstoffer i Grønland skal koncessionsaftaler om udnyttelse af mineralske råstoffer i Grønland indeholde bestemmelser om det offentlige andel af virksomhedens overskud.

I konsekvens heraf er koncessionerede selskaber fritaget for selskabsbeskatning efter den grønlandske kommuneskatlov, mens der, for så vidt angår udbytteskat, ikke er institueret særregler. Selskabet skal således indeholde udbytteskat efter de almindelige regler i skattelovens kap. 5, og udbytteskatten tilfalder selskabets hjemkommune.

Det fremgår af mineloven, at det offentlige indtægter fra de koncessionerede selskaber i sin helhed skal tilfalde staten og lands-

kassen. Dette princip brydes imidlertid ved skattelovens regel om, at udbytteskatten skal tilfalde den kommune, hvor selskabet er registreret som hjemmehørende, og det foreliggende forslag tilsigter således at skabe harmoni mellem mineloven og skatteloven, idet udbytteskatten fra koncessionerede selskaber fremover skal tilfalde landskassen.

Lovforslaget er tiltrådt af Grønlands landsråd.

Idet jeg i øvrigt med hensyn til lovforslagets enkeltheder henviser til bemærkningerne til forslaget, skal jeg herved tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Formanden:

Som punkt 1 til 31 på dagsordenen er opført en række valg.

Vedrørende disse valg er anmeldt en valggruppe mellem venstre, fremskridtspartiet, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne med i alt 79 medlemmer, en valggruppe mellem socialdemokratiet og det radikale venstre med i alt 67 medlemmer og en valggruppe mellem socialistisk folkeparti, Danmarks kommunistiske parti og venstre-socialisterne med i alt 21 medlemmer.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 16 medlemmer til udvalget for forretningsordenen.

Valgt blev:

Enggaard,
Jens Foged,
Poul Hartling,
Karlskov Jensen,
Wamberg,
Glistrup,
Chr. Christensen,
Normann Andersen,
Ove Hansen,
Søren B. Jørgensen,
Risgaard Knudsen,
K. J. Mortensen,
Bilgrav-Nielsen,
Poul Dam,
Freddy Madsen og
Schlüter.

(Udvalget for forretningsordenen består af folketingets præsidium tillige med de ovenfor valgte).

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til udvalget til valgsprøvelse.

Valgt blev:

John Haaber,
Søren Jensen (Hasseris),
Elsebeth Kock-Petersen,
Kristen Østergaard,
Tange,
Kjærulff-Schmidt,
Voigt,
Inger Stilling Pedersen,
Erik Andersen,
Svend Andersen (Bornholms a.),
K. J. Mortensen,
Tastesen,
Birte Weiss,
Bernhard Baunsgaard,
Poul Dam,
Freddy Madsen og
Gerda Møller.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til arbejdsmarkedsudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Brøndsted	} Jens Peter Jensen og Elsebeth Kock-Petersen.
Enggaard,	
Røtzler Møller	
Johan Philipson,	
Bach,	
Glensgård,	} Halvgaard og Bay.
Hölge,	
Ritta Ahm	Inger Stilling Pedersen.
Auken,	} Poul Mortensen og Kaj Poulsen.
Søren B. Jørgensen	
Risgaard Knudsen,	
Inge Fischer Møller,	
Otto Mørch,	
Ingomar Petersen,	} Lone Dybkjær. Gert Petersen. Jørgen Jensen. Burgdorf.
Henning Philipson,	
Kurt Hansen og	
Ninn-Hansen.	

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til boligudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Christophersen, Hovmand, Knie-Andersen, Johan Philipson, Kjærulff-Schmidt, Kirsten Jacobsen, Arne Bjerregaard, Arnfast,	} Brixtofte og Tove Nielsen.
Knud Damgaard, Grünbaum, Henning Jensen, Kaj Poulsen, Winnie Russell,	
Ingomar Petersen, Henning Philipson, Wilhelm og Schlüter.	} Svend Andersen (Bornholms a.) og Ejler Koch. Aase Olesen. Ømann. Kaj Hansen. Haunstrup Clemensen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 21 medlemmer til det energipolitiske udvalg.

Valgt blev:

Kirsten Sparre Andersen,
Nyboe Andersen,
Guldberg,
Karlskov Jensen,
Lennart Larson,
Kjærulff-Schmidt,
Arentoft,
Nauerby,
Wamberg,
Jens Møller,
Dorte Bennedsen,
Ole Espersen,
Erik Holst,
Henning Jensen,
Kampmann,
K. J. Mortensen,
Lone Dybkjær,
Edele Kruchow,
Morten Lange,
Ib Nørlund og
Ninn-Hansen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til erhvervsudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Holmberg,	Ivar Hansen og Røtzler Møller.
Jens Peter Jensen,	
Lennart Larson,	Glensgård og Tandrup Jensen.
Wichmann Madsen,	
Nauerby	Poul H. Møller.
Bach,	
Ove Jensen,	Robert Pedersen og Kaj Poulsen.
Inger Stilling Pedersen,	
Dorte Bennedsen,	Aase Olesen.
Lysholt Hansen,	
K. J. Mortensen,	Ømann.
Inge Fischer Møller,	
Birte Weiss,	Kurt Hansen.
Ingomar Petersen,	
Poul Dam,	Ninn-Hansen.
Kaj Hansen og Haunstrup Clemmensen.	

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til finansudvalget.

Valgt blev:

Christophersen,
Holger Hansen,
Ivar Hansen,
Peter Holst,
Svend Andersen (Rosk. a.),
Maisted,
Honoré,
Jes Schmidt,
Grünbaum,
Lysholt Hansen,
Thomas Have,
Erling Olsen,
Søgaard,
Grethe Philip,
Poul Dam,
Freddy Madsen og Hagen Hagensen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til forsvarsudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Kaj V. Andersen,	Ivar Hansen og Houbak.
Biltzing,	
Arne Christiansen,	Hans Bjerregaard og Halvgaard.
Jens Jacobsen,	
Arentoft,	Honoré.
Poulsgaard,	
Poul H. Møller	Wamberg.
Arnfast,	
Erik Andersen,	Henning Jensen og Robert Pedersen.
Lasse Budtz,	
Knud Damgaard,	Stinus.
Knud Nielsen,	
Søgaard,	Henning Philipsen,
Bilgrav-Nielsen,	
Kurt Brauer,	Steen Folke.
Fuglsang og Schlüter.	
	Haunstrup Clemmensen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udvalget om fysisk planlægning.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Holger Hansen,	Brøndlund Nielsen og Kristen Østergaard.
Ivar Hansen,	
Hovmand,	Bach og Bay.
Aksel Pedersen,	
Hans Bjerregaard,	Jens Møller.
Dohrmann,	
Jytte Røge,	Normann Andersen og Knud Damgaard.
Ritta Ahm,	
Svend Andersen (Bornholms a.),	Bilgrav-Nielsen.
Auken,	
Camre,	Kurt Brauer.
Ove Hansen,	
Ejler Koch,	Fuglsang.
Gunner Baunsgaard,	
Gert Petersen,	Lembourn.
Sigsgaard og Lowzow.	

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til indfødsretsudvalget.

Valgt blev:

Biltzing,
Houbak,
Jeppe Kristensen,
Mette Madsen,
Poulsgaard,
Hans Bjerregaard,
Dohrmann,
Inger Stilling Pedersen,
Jens Kristian Hansen,
Thomas Have,
Karl Nielsen.
Robert Pedersen,
Kaj Poulsen,
Gunner Baunsgaard,
Ebba Strange,
Kurt Brauer og
Burgdorf.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til kirkeudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.					
Kaj V. Andersen, Holmberg, Houbak, John Haaber, Eva Rothenborg, Poulsgaard, Wamberg, Honoré,	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">}</td> <td>Peter Holst og Jeppe Kristensen.</td> </tr> <tr> <td>Nauerby og Tandrup Jensen.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Inger Stilling Pedersen.</td> </tr> </table>	}	Peter Holst og Jeppe Kristensen.	Nauerby og Tandrup Jensen.		Inger Stilling Pedersen.
}	Peter Holst og Jeppe Kristensen.					
	Nauerby og Tandrup Jensen.					
	Inger Stilling Pedersen.					
Dorte Bennedsen, Grete Hækkerup, Johan Nielsen, Winnie Russell, Birte Weiss, Gunner Baunsgaard, Morten Lange, Poul Dam og Burgdorf.	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">}</td> <td>Svend Andersen (Bornholms a.) og Karl Nielsen.</td> </tr> <tr> <td>Bilgrav-Nielsen. Maigaard. Kristine Heltberg. Karen Thurøe Han- sen.</td> </tr> </table>	}	Svend Andersen (Bornholms a.) og Karl Nielsen.	Bilgrav-Nielsen. Maigaard. Kristine Heltberg. Karen Thurøe Han- sen.		
}	Svend Andersen (Bornholms a.) og Karl Nielsen.					
	Bilgrav-Nielsen. Maigaard. Kristine Heltberg. Karen Thurøe Han- sen.					

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til kommunaludvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.							
Jens Peter Jensen, Søren Jensen (Hasseris), Anna Dorith Skriver, Jacob Sørensen, Tange, Jytte Røge, Ritta Ahm, Jes Schmidt, Ove Hansen, Thomas Have, Henning Jensen, Poul Mortensen, Karl Nielsen, Aase Olesen, Kristine Heltberg, Kaj Hansen og Hagen Hagensen.	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">}</td> <td>Lennart Larson og Aksel Pedersen.</td> </tr> <tr> <td>Tandrup Jensen og Maisted. Arne Bjerregaard. Erlendsson.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Jens Kristian Han- sen og Ejler Koch.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Gunner Baunsgaard. Henning Philipsen. Sigsgaard. Karen Thurøe Han- sen.</td> </tr> </table>	}	Lennart Larson og Aksel Pedersen.	Tandrup Jensen og Maisted. Arne Bjerregaard. Erlendsson.		Jens Kristian Han- sen og Ejler Koch.		Gunner Baunsgaard. Henning Philipsen. Sigsgaard. Karen Thurøe Han- sen.
}	Lennart Larson og Aksel Pedersen.							
	Tandrup Jensen og Maisted. Arne Bjerregaard. Erlendsson.							
	Jens Kristian Han- sen og Ejler Koch.							
	Gunner Baunsgaard. Henning Philipsen. Sigsgaard. Karen Thurøe Han- sen.							

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til kulturudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.			
Kaj V. Andersen, Hovmand, Nathalie Lind, Mette Madsen, Poulsgaard, Eva Rothenborg, Chr. Christensen, Jes Schmidt,	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">}</td> <td>John Haaber og Anna Dorith Skriver.</td> </tr> <tr> <td>Kirsten Jacobsen og Hölge. Inger Stilling Pedersen. Svend Andersen (Rosk. a.).</td> </tr> </table>	}	John Haaber og Anna Dorith Skriver.	Kirsten Jacobsen og Hölge. Inger Stilling Pedersen. Svend Andersen (Rosk. a.).
}	John Haaber og Anna Dorith Skriver.			
	Kirsten Jacobsen og Hölge. Inger Stilling Pedersen. Svend Andersen (Rosk. a.).			
Lasse Budtz, Lysholt Hansen, Johan Nielsen, Robert Pedersen, Birte Weiss, Bernhard Baunsgaard, Kristine Heltberg, Wilhelm og Lembourn.	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">}</td> <td>Normann Andersen, og Ole Espersen.</td> </tr> <tr> <td>Aase Olesen. Poul Dam. Hanne Reintoft. Gerda Møller.</td> </tr> </table>	}	Normann Andersen, og Ole Espersen.	Aase Olesen. Poul Dam. Hanne Reintoft. Gerda Møller.
}	Normann Andersen, og Ole Espersen.			
	Aase Olesen. Poul Dam. Hanne Reintoft. Gerda Møller.			

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til landbrugs- og fiskeriudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Karlskov Jensen, Søren Jensen (Haseris), Kofoed, Jeppe Kristensen, Halvgaard, Erlendsson, Arne Bjerregaard,	Houbak og Wichmann Madsen.
Jes Schmidt, Erik Andersen, Svend Andersen (Bornholms a.), Dorte Bennedsen, Søren B. Jørgensen, Buchart Petersen, Svend Haugaard, Maigaard, Fuglsang og Lowzow.	Ove Jensen og Dohrmann. Svend Erik Sørensen. Wamberg. Otto Mørch og Johan Nielsen. Bilgrav-Nielsen. Morten Lange. Sigsgaard. Burgdorf.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til markedsudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Nyboe Andersen, Arne Christiansen, Guldberg, Kofoed, Jørgen Junior, Halvgaard, Honoré, Brusvang, Albertsen, Auken, Dorte Bennedsen, Erik Holst, Knut Nielsen, Svend Haugaard, Maigaard, Ib Nørlund og Stetter.	Karlskov Jensen og Wichmann Madsen. Erlendsson og Nauerby. Poul H. Møller. Kristen Østergaard. Ole Espersen og Risgaard Knudsen. Stinus. Gert Petersen. Steen Folke. Lowzow.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til miljøudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Brøndsted, Holger Hansen, Wichmann Madsen, Birgitte Øxdam, Hans Bjerregaard, Arentoft, Jytte Røge, Inger Stilling Peder- sen, Normann Andersen, Camre, Jens Kristian Hansen, Erik Holst, Kampmann Lone Dybkjær, Morten Lange, Sigsgaard og Lembourn.	Røtzler Møller og Kristen Østergaard. Bay og Maisted. Ritta Ahm. Knut Damgaard og Buchart Petersen. Svend Haugaard. Ebba Strange. Jørgen Jensen. Lowzow.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udvalget om offentlige arbejder.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Ivar Hansen, Holmberg, Hovmand, Lennart Larson, Glensgård, Tandrup Jensen, Nauerby, Svend Erik Sørensen, Normann Andersen, Knut Damgaard, Kampmann, Poul Mortensen, Otto Mørch, Bilgrav-Nielsen, Kurt Brauer, Sigsgaard og Lowzow.	Jens Jacobsen og Knie-Andersen. Arentoft og Dohrmann. Chr. Christensen. Henning Jensen og Søgaard. Stinus. Kristine Heltberg. Fuglsang. Burgdorf.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til det politisk-økonomiske udvalg.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Anders Andersen, Nyboe Andersen, Enggaard, Poul Hartling, Glistrup, Ove Jensen, Jens Møller, Brusvang, Grünbaum, Lysholt Hansen, Kampmann, Risgaard Knudsen, Kjeld Olesen, Hilmar Baunsgaard, Ømann, Wilhelm og Schlüter.	} Christophersen og Jens Foged. } Glensgård og Svend Andersen (Rosk. a.). Chr. Christensen. Erhard Jakobsen. } Auken og Erling Olsen. } Gudme. Gert Petersen. Knud Jespersen. Stetter.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til retsudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Elsebeth Kock- Petersen, Nathalie Lind, Mette Madsen, Birgitte Oxdam, Voigt, Tange, Wamberg, Inge Krogh, Ole Espersen, Hjortnæs, Ejler Koch, Buchart Petersen, Tastesen, Gudme, Ebba Strange, Hanne Reintoft og Hagen Hagensen.	} Biltzing og Holmberg. } Kjærulff-Schmidt og Kirsten Jacobsen. Poul H. Møller. } Inge Fischer Møller og Otto Mørch. } Aase Olesen. Kurt Brauer. Wilhelm. Ninn-Hansen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til skatte- og afgiftsudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Anders Andersen, Christophersen, Enggaard, Jens Foged, Glistrup, Ove Jensen, Arne Bjerregaard, Jes Schmidt, Camre, Grünbaum, Ove Hansen, Hjortnæs, Kampmann, Bernhard Baunsgaard, Ømann, Knud Jespersen og Stetter.	} Brixtofte og Aksel Pedersen. } Dohrmann og Kirsten Jacobsen. Jens Møller. Voigt. } Thomas Have og Karl Nielsen. } Gudme. Ebba Strange. Wilhelm. Hagen Hagensen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til socialudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Peter Holst, Bertel Haarder, Anna Dorith Skriver, Jacob Sørensen, Jørgen Junior, Erlendsson, Poulsgaard, Inge Krogh, Albertsen, Hjortnæs, Inge Fischer Møller, Winnie Russell, Tastesen, Grethe Philip, Ebba Strange, Hanne Reintoft og Karen Thurøe Hansen,	} Kirsten Sparre An- dersen og Tove Nielsen. Tandrup Jensen og Maisted. } Inger Stilling Peder- sen. } Svend Andersen (Bornholms a.) og Grete Hækkerup. } Gunner Baunsgaard. Kristine Heltberg. Steen Folke. Gerda Møller.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udenrigsudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Kirsten Sparre Andersen,	Kaj V. Andersen og
Biltzing,	
Arne Christiansen,	Jens Jacobsen.
Knie-Andersen,	Erlendsson og
Arentoft,	
Eva Rothenborg,	
Honoré,	Jørgen Junior.
Brusvang,	Inge Krogh.
Erik Andersen,	Tandrup Jensen.
Lasse Budtz,	Ole Espersen og
Erik Holst,	
Knud Nielsen,	Erling Olsen.
Robert Pedersen,	Edele Kruchow.
Stinus,	
Kristine Heltberg,	
Ib Nørlund og	Maigaard.
Haunstrup Clemensen.	Sigsgaard.
	Lembourn.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til undervisningsudvalget.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Brixtofte,	John Haaber og
Brøndsted,	
Brøndlund Nielsen,	Bertel Haarder.
Tove Nielsen,	Svend Andersen (Rosk. a.) og
Halvgaard,	
Eva Rothenborg,	
Chr. Christensen,	Jytte Røge.
	Inger Stilling Pedersen.
Arnfast,	Poulsgaard.
Camre,	Karl Nielsen og
Jens Kristian Hansen,	
Robert Pedersen,	Erling Olsen.
Winnie Russell,	Lone Dybkjær.
Søgaard,	
Svend Haugaard,	
Kristine Heltberg,	
Steen Folke og	Ebba Strange.
Gerda Møller.	Freddy Madsen.
	Lowzow.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udvalget angående videnskabelig forskning.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Kirsten Sparre Andersen,	Bertel Haarder og
Jens Jacobsen,	
Tove Nielsen,	Jeppe Kristensen.
Birgitte Oxdam,	Kjærulff-Schmidt og
Wamberg,	
Erlendsson,	
Eva Rothenborg,	Jytte Røge.
Ritta Ahm,	Svend Erik Sørensen.
Camre,	Knud Damgaard og
Auken,	
Jens Kristian Hansen,	Ejler Koch.
Erik Holst,	Edele Kruchow.
Erling Olsen,	
Lone Dybkjær,	
Morten Lange,	Kristine Heltberg.
Ib Nørlund og	Steen Folke.
Lembourn.	Gerda Møller.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 2 medlemmer til at føre tilsyn med folketingets bibliotek.

Valgt blev:

Kristen Østergaard og
Grete Hækkerup.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 9 medlemmer til det i grundlovens § 71 omhandlede tilsyn med behandlingen af personer, som er underkastet frihedsberøvelse.

Valgt blev:

Elsebeth Kock-Petersen,
Birgitte Oxdam,
Kirsten Jacobsen,
Inge Krogh,
Camre,
Thomas Have,
Henning Jensen,
Gunner Baunsgaard og
Hanne Reintoft.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og 17 stedfortrædere til det udenrigspolitiske nævn.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Arne Christiansen,	Kristen Østergaard.
Enggaard,	Brøndlund Nielsen,
Guldborg,	Knie-Andersen,
Poul Hartling,	Johan Philipsen,
Arentoft,	Erlendsson,
Jørgen Junior,	Holvgaard,
Chr. Christensen,	Honoré,
Brusvang,	Arnfast,
Lasse Budtz,	Erik Andersen,
Risgaard Knudsen,	Auken,
Kjeld Olesen,	Erik Holst,
Robert Pedersen,	Knud Nielsen,
Stinus,	Hilmar Baunsgaard,
Skytte,	Søgaard,
Gert Petersen,	Maigaard,
Steen Folke og	Ib Nørlund og
Ninn-Hansen.	Schlüter.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 16 medlemmer og 16 stedfortrædere til Nordisk Råd.

Valgt blev:

Medl.	Stedf.
Enggaard,	Christophersen,
Poul Hartling,	Mette Madsen,
Holmberg,	Ivar Hansen,
Rosing,	Brusvang,
Kirsten Jacobsen,	Eva Rothenborg,
Glensgård,	Ove Jensen,
Chr. Christensen,	Svend Erik Sørensen,
Ove Hansen,	Søgaard,
Risgaard Knudsen,	Otto Mørch,
K. J. Mortensen,	Robert Pedersen,
Kjeld Olesen,	Albertsen,
Svend Haugaard,	Bilgrav-Nielsen,
Skytte,	Inge Fischer Møller,
Morten Lange,	Ømann,
Knud Jespersen og	Sigsgaard og
Stetter.	Gerda Møller.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til folketingets valuta-udvalg.

Valgt blev:

Jens Peter Jensen,
 Jeppe Kristensen,
 Wichmann Madsen,
 Røtzler Møller,
 Maisted.
 Kjærulff-Schmidt,
 Arne Bjerregaard,
 Arnfast,
 Normann Andersen,
 Dorte Bennedsen,
 Jens Kristian Hansen,
 Buchart Petersen,
 Birte Weiss,
 Aase Olesen,
 Ømann,
 Knud Jespersen og
 Haunstrup Clemmensen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 9 medlemmer til det i lov nr. 235 af 27. maj 1950 om anvendelse af modværdien af de i henhold til Det europæiske Genopbygningsprogram modtagne gaveydelse omhandlede udvalg.

Valgt blev:

Jens Foged,
 Søren Jensen (Hasseris),
 Jeppe Kristensen,
 Kjærulff-Schmidt,
 Honoré,
 Erik Andersen,
 Dorte Bennedsen,
 Robert Pedersen og
 Gunner Baunsgaard.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 11 medlemmer til udvalget angående det civile beredskab.

Valgt blev:

Kaj V. Andersen,
 Jacob Sørensen,
 Arentoft,

Tandrup Jensen,
Poul H. Møller,
Jens Kristian Hansen,
Thomas Have,
Poul Mortensen,
Buchart Petersen,
Ingomar Petersen og
Kurt Brauer.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Lars Emil Johansen.

Formanden:

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 9. oktober 1975, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Kirsten Sparre Andersen.

Formanden:

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 9. oktober 1975, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Henning Philipsen.

Formanden:

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 9. oktober 1975, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Robert Pedersen.

Formanden:

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 9. oktober 1975, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Kurt Hansen (VS)* til finansministeren:

„Vil ministeren redegøre for, om der ved beslutning om uddeling af tipsmidlerne udelukkende er foretaget vurdering af de ansøgte støtteformål, eller, hvis ansøgernes virksomhed og samfundsopfattelse i almindelighed er inddraget, om der da er foretaget lige grundig vurdering af samtlige ansøgere?“

(Spm. nr. 25).

Skriftlig begrundelse.

Den 12. juni vedtog et flertal af finansudvalgets medlemmer at slette en bevilling på 11.000 kr. af tipsmidlerne for 1975, som var indstillet til støtte til delvis aflønning af en socialrådgiver beskæftiget i foreningen BRIS' rådgivning for børn og unge. Jeg har ikke set nogen officiel meddelelse herom endnu og heller ingen begrundelse for afslaget. Til dagspressen har udvalgsflertallets medlemmer imidlertid begrundet afslaget med, at BRIS' måde at arbejde på i samfundet ikke er i harmoni med vore intentioner. Organisationen vil nedbryde det samfund, vi prøver at bygge op. (Jens Foged, venstre, i Politiken 13. juni 1975).

Denne begrundelse retter sig altså mod foreningens deltagelse i samfundsdebatten og ikke mod det ansøgte støtteformål, rådgivningen. Begrundelsen er endvidere uden udtrykkelig dokumentation noget sted i det indsendte ansøgningsmateriale, om end den rummer en korrekt indholdskerne med hensyn til uenighed mellem foreningen og flertalspartierne om, hvordan et samfund med bedre rettigheder og livsvilkår for børn og unge bygges op.

Afvisning af bevillingen til BRIS' rådgivning er den første i sin art, idet finansudvalgets behandling af tipsmidlernes fordeling tidligere år har begrænset sig til samlet ved-

[Kurt Hansen.]

tagelse eller forkastelse af den indstillede fordeling som foreslået af ministeriernes sagsforberedende instanser.

Efter hvad jeg har kunnet skaffe oplysninger om, har de øvrige ansøgere på listen over indstillede støttebevillinger ikke været genstand for en tilsvarende politisk vurdering forud for godkendelsen.

Det fremgår ikke af noget offentligt dokument, hvilke oplysninger udvalgsflertallet har lagt til grund for sin vurdering af BRIS' virksomhed, det vil sige, at fremgangsmåden er ny og derfor må have principiel interesse også for andre støtteansøgere i kommende år.

Kurt Hansen (VS):

Den fremgangsmåde, som vi har set i forbindelse med BRIS i denne sag, hvor man har frataget BRIS de bevillinger, den hidtil har fået fra tipsfonden, strider mod enhver hidtil gældende praksis.

I dagbladet Politiken for den 13. juni d. å. skriver et af venstres daværende medlemmer af finansudvalget, hr. Jens Foged, at vi ikke vil være med til at bevilge penge til en organisation som BRIS, fordi den har en samfundsnedbrydende funktion. Naturligvis støtter jeg principielt organisationer og partier, som prøver på at lave dette samfund om og gøre det til et bedre samfund, men efter hvad jeg kan vurdere, er der ikke tale om det, når vi ser på BRIS. Jeg mener ikke, der er tale om en organisation, som har en samfundsnedbrydende funktion. Jeg mener, det er en organisation, som har et socialt sigte, som har det sigte at hjælpe mange af de børn og unge, som kommer i klemme netop i vores samfundssystem. Noget tyder på, at der er sket en politisk vurdering — jeg tør ikke sige, om det gælder alle sager, men denne i hvert fald — en vurdering, som bygger på nogle fornemmelser og nogle umiddelbare opfattelser, der efter min vurdering er meget, meget løslagte.

Derfor vil jeg gerne spørge finansministeren: vil ministeren redegøre for, om der ved beslutningen om uddeling af tipsmidlerne udelukkende er foretaget vurdering af de ansøgte støtteformål, eller, hvis ansøgernes virksomhed og samfundsopfattelse i almindelighed er blevet inddraget, om der er fore-

taget en lige så grundig vurdering i forhold til de øvrige, som har fået bevilling?

Finansministeren (Heimesen):

Jeg skal først sige, at der jo hvert år indsendes et langt større antal andragender om tildeling af tipsmidler, end der er mulighed for at bevilge, og at afvejningen af, hvilke ansøgninger som bør imødekommes, foretages på grundlag af indstilling afgivet af arbejdsgrupper inden for de berørte ministerier, der sørger for, at fordelingen af tipsmidlerne sker i koordination med bevilling af offentlige midler i øvrigt, og at der ved tildelingen søges opretholdt en balance imellem de forskellige interesseområder. Jeg behøver vel ikke at fremhæve, at der i afvejningen i finansministeriet — og det gælder naturligvis også i de andre ministerier — udelukkende tages hensyn til de enkelte støtteformål og ikke til ansøgernes samfundsopfattelse i almindelighed. Det har indtil 1974 været finansudvalgets holdning at lægge hovedvægten på, at der var foretaget en alsidig og rimelig afvejning af de mange hensyn, der nødvendigvis vil gøre sig gældende ved fordeling af puljer af denne art.

Jeg bør vel i øvrigt oplyse, at det samme flertal i finansudvalget, som modsatte sig ydelse af tipspenge til BRIS, også modsatte sig en ansøgning fra Landsforeningen af Forældre til Børn i Daginstitutioner, samt at et mindretal i 1974 også modsatte sig et andragende fra BRIS.

Personlig kan jeg naturligvis kun beklage, at de to nævnte ansøgninger ikke kunne tiltrædes af finansudvalgets flertal. Flertallet har ikke begrundet afslaget, og derfor ser jeg mig ikke i stand til at oplyse om finansudvalgets motiver.

Kurt Hansen (VS):

Jeg takker ministeren for svaret. Nu var det åbenbart ikke muligt at få konkret på bordet, med hvilken politisk begrundelse BRIS var blevet frataget midlerne fra tipsfonden. Efter hvad jeg har erfaret den 6. juni i Kristeligt Dagblad, har hr. Lysholt Hansen udtalt sig om, at der på baggrund af fremgangsmåden i finansudvalget måtte ske en ændring af tipsloven. Jeg vil derfor spørge finansministeren: er det muligt, at der fra regeringens eller socialdemokratiets side vil komme et sådant forslag om æn-

[Kurt Hansen.]

dring af tipsloven, således at man ikke har mulighed for at bruge disse bevillinger i en politisk pressions over for grupper, som man bryder sig mere eller mindre om?

Finansministeren (Heinesen):

Jeg skal sige til hr. Kurt Hansen, sådan som jeg også har sagt det til finansudvalget, at det er klart, at den ændrede holdning, som udvalget har indtaget i 1974 og 1975, giver regeringen anledning til at overveje spørgsmålet i forbindelse med udformningen af en ny tipslov, der i øvrigt sorterer under skatte- og afgiftsministeren.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Knud Jespersen* (DKP) til statsministeren:

„Vil ministeren drage omsorg for, at offentlige publikationer bliver trykt og fremstillet i Danmark?“

(Spm. nr. 1).

Skriftlig begrundelse.

Den grafiske industri er ramt af stor ledighed. Regeringen har givet udtryk for, at den vil bekæmpe ledigheden.

Det er derfor mærkeligt, at et stort antal offentlige publikationer bliver produceret i udlandet, bl. a. Sverige, hvor lønniveauet er højere end i Danmark.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Som svar på det af hr. Knud Jespersen stillede spørgsmål kan jeg oplyse, at statens samlede indkøb af tryksager i finansåret 1974-75 lå på omkring 145 mill. kr., inklusive papirudgifterne i forbindelse med sådanne tryksager. Det er det tal, jeg har fået oplyst fra statens trykningskontor.

Så er det vigtigt at slå fast, at ud af disse 145 mill. kr. var mindre end 1 pct. af regningerne for arbejder udført i udlandet, og her drejede det sig navnlig om noget blanketmateriale, som var fremstillet på specialmaskiner i Sverige. Statens trykningskontor har ikke kendskab til, at der i dette tidsrum i udlandet er fremstillet egentlige publikationer til staten.

Det af hr. Knud Jespersen stillede spørgsmål er jo led i en generel problemstilling,

som også tidligere har været berørt her i spørgetiden. Finansministeren svarede dengang, at efter de foreliggende oplysninger giver staten ikke udenlandske leverandører nogen fortrinsstilling. Staten har visse forpligtelser f. eks. i forhold til tidligere EFTA-partnere, og vi har det selvfølgelig også i forhold til EF, om ikke at diskriminere over for leverandører fra disse lande. Men hvor konkurrenceforholdene står nogenlunde lige, vil statens institutioner købe dansk.

Jeg vil godt tilføje, at Danmark med hensyn til restriktioner eller diskrimination over for udenlandske leverandører i virkeligheden er meget sårbart. Vi ved, hvad der kan ske, hvis andre lande vil svare på vore reaktioner med andre reaktioner, med modforanstaltninger.

Jeg har tidligere drøftet spørgsmålet med medlemmer af Grafisk Kartels ledelse, altså de faglige organisationer, men så længe der ikke foreligger mere konkrete oplysninger om urimelig behandling af sager af denne art, mener jeg ikke jeg har noget grundlag for at foretage mig videre i forhold til statsadministrationen.

I hr. Knud Jespersens spørgsmål ligger der jo, når man taler om offentlige publikationer, også en hentydning til, hvad man gør i kommunerne, og jeg må her henvise til, at kommunerne og amtskommunerne, som vi alle ved, har selvstyre. Med det almindelige kendskab, jeg har til dem, vil jeg sige, at det er en sag, som jeg ikke mener at have nogen mulighed for at få indflydelse på.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg vil gerne takke statsministeren for svaret, og jeg er meget glad for, at statsministeren er interesseret i aktivt at følge udviklingen. Det var jo det, der var hovedargumentet i mit spørgsmål, der blev rejst, medens folketetinget holdt ferie, og som direkte var inspireret også af samtaler med Grafisk Kartel, hvorunder man bl. a. hævdede, at denne pjece om energibesparende foranstaltninger, trykt i et oplag af 1,3 mill. eksemplarer, skulle være lavet i Sverige, at en række internt arbejdsmateriale, herunder skemaer og kuverter, også skulle være lavet i udlandet. Det hævdede man på et tidspunkt, hvor det grafiske område er ramt af en ulykkelig arbejdsløshed, hvor der er van-

[Knud Jespersen.]

skeligheder, og hvor man jo samtidig har en privat konkurrence, som er ganske omfattende.

Jeg vil gerne supplere mit spørgsmål med at sige, at selv om statsministeren ikke har nogen direkte indflydelse på amter og kommuner, håber jeg, at man vil følge en henstilling om i videst muligt omfang at producere tryksager på dansk grund, altså af danske arbejdere.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Wichmann Madsen* (V) til landbrugsministeren:

„Hvornår agter ministeren at hjælpe de hårdest ramte landmænd i Jylland, der som følge af tørke har fået misvækst, for manges vedkommende i de sidste to år?“

(Spm. nr. 3).

Skriftlig begrundelse.

Såfremt de tørkeramte landmænd ikke hurtigt hjælpes enten med et lån, der de første to år er rente- og afdragsfrit, eller ved at få udsættelse i to år med renter og afdrag til kreditforening eller bank eller ved på lignende måde at få omgående likviditetstøtte, vil størsteparten af disse landmænd i bedste fald blive tvunget til at sælge deres besætninger til skade for såvel eksport som beskæftigelse. I værste fald må de gå fra deres ejendomme.

En afgørelse i dette spørgsmål tåler ikke yderligere udsættelse, og da skaderne er lette at lokalisere, vil de lokale jordbrugskommissioner kunne foretage indstillingerne.

Wichmann Madsen (V):

Når jeg har rejst spørgsmålet om speciel hjælp til de hårdest tørkeramte landmænd i Jylland, skyldes det ikke mindst, at det er andet år i træk, at en stor del af denne erhvervsgren er ramt af naturkatastrofer, de ikke selv har nogen indflydelse på. I almindelighed er vi i venstre ikke tilhængere af, at man i dårlige tider hjælper, hvis der ellers har været gode tider til at udjævne med, men dette er helt ekstraordinære forhold, og det er baggrunden for spørgsmålet.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Regeringen er opmærksom på, at en del landmænd, især i det sydvestlige Jylland, har haft en meget betydelig nedgang i høst-udbyttet i år som følge af den tørre sommer, og jeg har derfor givet landbrugsministeriets embedsmænd ordre til at sætte en undersøgelse i gang for at få et klart billede af, hvordan situationen er. En del af de tørkeramte landmænd vil antagelig få svært ved at finansiere indkøb af korn og foderstoffer, som er nødvendige for at opretholde husdyrproduktionen. For eventuelt at hjælpe disse landmænd, som uforskyldt er kommet i økonomiske vanskeligheder, og for at hindre en nedgang i den animalske produktion vil resultatet af landbrugsministeriets undersøgelse, som er ved at være færdig, snarest blive forelagt regeringen til overvejelse. Det er ikke muligt, før disse overvejelser er afsluttet, at give nærmere retningslinjer for en eventuel ordning, men i overvejelserne i landbrugsministeriet vil indgå den lov om statsgaranti for lån til tørkeramte landmænd, som folketinget vedtog i 1960 i en lignende situation.

Chr. Christensen (K.F.):

I tilslutning til det stillede spørgsmål vil jeg gerne stille et spørgsmål til landbrugsministeren. Den 19. september i år indleverede jeg et skriftligt spørgsmål til landbrugsministeren, hvori jeg spurgte, hvilke foranstaltninger ministeren agter at træffe for at sikre, at de landmænd, der har lidt store økonomiske tab på grund af tørkeskade, ikke tvinges til at forlade deres landbrug eller i bedste fald ikke tvinges til en katastrofal reducering af deres besætninger. Det vil altså sige fuldstændig i overensstemmelse med hr. *Wichmann Madsen* om det alvorlige i problemerne for de vestjyske landmænd.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om man på denne baggrund fra ministerens side i dag — jeg er klar over, hvad ministeren lige sagde for et øjeblik siden — alligevel kan sige noget om, hvilke foranstaltninger ministeriet påtænker. Må jeg også spørge rent privat: hvornår kan man forvente skriftligt svar på et spørgsmål stillet den 19. september desangående?

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Til det sidste spørgsmål kan jeg oplyse, at

[Landbrugsministeren.]

det skriftlige svar formentlig er afleveret eller bliver afleveret i dag. Vi har fået det lidt sent i landbrugsministeriet; det er ikke af ond vilje, det ikke er besvaret før. Det skriftlige svar, som bliver givet til hr. Chr. Christensen, vil være enslydende med det mundtlige svar, som jeg i dag har givet på næsten det samme spørgsmål. Det er ikke muligt for mig allerede i dag at afgive bindende erklæring om, hvad regeringen vil gøre i den foreliggende sag, men jeg kan give tilsagn om, at der ikke vil gå ret mange dage, før der kommer en afklaring på spørgsmålet.

Wichmann Madsen (V):

Jeg vil gerne takke landbrugsministeren for svaret og herudover gøre opmærksom på, at det nok er en dårlig hjælp, hvis det eneste, man fra statens vedkommende vil gøre, er at give en statsgaranti for lån. Det er ikke statsgaranterede lån, der fremmer tvangsauktioner og -akkorder, vi har brug for, men faktisk en hjælp direkte til de nødlidende landmænd.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg vil gerne sige til hr. Wichmann Madsen, at det kunne vi måske nok ikke blive så forfærdelig uenige om. Men denne regerings landbrugsminister er ligesom alle andre ministre underkastet de vilkår, som folketetinget giver dem med hensyn til at skaffe midler også til ting, som vi anser for at være nødvendige. Regeringen og folketetinget er jo i en situation, hvor vi skal skære ned på udgifterne og ikke forøge dem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Lowzow (KF)** til justitsministeren:

„Er politiet på nogen måde instrueret om ikke at gribe ind mod straffelovsovertrædelser i forbindelse med arbejdskonflikter?“

(Spm. nr. 11).

Skriftlig begrundelse.

I den senere tid er der forekommet en række tilfælde, hvor myndighederne har lukket øjnene for klare ulovligheder under arbejdskonflikter. Det drejer sig om bus-

chaufførblokaden i København, besættelsen af landingsbanerne i Kastrup, smedenes afspærring af B & W og senest blokaden i Bækkelund. Det er krænkende for retsbevidstheden, at ulovlig tvang tolereres, blot den udføres kollektivt og som led i en arbejdskonflikt; der må være lighed for loven. Formålet med mit spørgsmål er at få opklaret årsagen til, at der åbenbart ses gennem fingre med disse bevidste ulovligheder, der påfører andre mennesker lidelser og økonomiske tab.

Lowzow (KF):

Jeg er klar over, at der på grund af folketingets arbejdsgang er gået lidt tid, inden vi kom til at behandle dette spørgsmål. Det gav mig personlig lejlighed til at sætte mig ind i forholdene på stedet, Bækkelund, da denne konflikt var løbende. Jeg er glad for, at jeg gjorde det og fik mulighed for at se, hvad der skete, for jeg vil gerne benytte lejligheden til her i dag at sige, at jeg synes, politiets optræden var god, at politiet gjorde en god indsats, med det mål, det havde sat sig den dag, med den hensigt, det havde. Men jeg synes ikke, at hensigten var tilstrækkelig, jeg mener, at politikerne tager for vagt på det, og at de ikke klart nok har lagt frem, hvad der skal gøres, hvis svaret altså ikke bliver anderledes i dag. Derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi får fremlagt i dag, hvilken instruks politiet arbejder efter, således at det bliver offentliggjort, at det er vores ansvar og ikke politiets at fastlægge, hvordan sådanne situationer skal behandles.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg har i det foregående folketingsår besvaret nogle spørgsmål om politiets handlinger i forbindelse med kollektive arbejdskonflikter. Således udtalte jeg i forbindelse med buskonflikten i hovedstadsområdet i sommeren i år — jeg citerer Folketingstidende 1974-75, sp. 6175:

„Jeg vil gerne understrege, som jeg gjorde det den 19. marts i år, da vi drøftede Uni-print-sagen, at hverken jeg eller politiet ønsker at gribe ind i en arbejdskonflikt, men hvis der i forbindelse med en arbejdskonflikt konstateres overtrædelser af straffeloven eller af andre straffebestemmelser, og hvis lovens almindelige betingelser for et indgreb er opfyldt, har politiet pligt til at

[Justitsministeren.]

gribe ind for at forhindre den ulovlige handling.“

Disse udtalelser dækker fortsat min opfattelse, og jeg vil på ny gerne slå fast, at politiet således ikke på nogen måde er instrueret om ikke at gribe ind mod straffelovsovertrædelser i forbindelse med kollektive arbejdskonflikter. Lovgrundlaget ligger der, og politiet handler efter det.

Lowzow (KF):

Jeg ser måske ikke helt på sagen, som justitsministeren har gjort det. Jeg føler ganske klart, at dette er et spørgsmål om private menneskers adgang til deres private ejendom, om deres ret til at komme ud fra den igen, om adgang for almindelige mennesker, der har et lovligt arbejde, til deres lovlige arbejdsplads, til en arbejdsplads, hvor der ikke er nogen overenskomst, hverken fra arbejderside eller fra arbejdsgiverside.

Når nu ministeren siger, der ligger en lov, som dækker dette, så er forholdet efter min mening det, at der ikke er en lov, der tilstrækkelig klart over for den udøvende politibetjent, politimester, politikommissær siger, hvad en arbejdskonflikt er, og hvor der er en arbejdskonflikt etableret.

Jeg synes, det er politikerne, der er nogle nathuer, hvis de ikke tør formulere dette og lægge det frem i en ganske klar instruks, så det ikke er en politibetjent, der bagefter skal overfaldes af politikere, af de involverede parter og pressen og bære det ansvar som er vort.

Hvis gældende lov ikke kan fortolkes anderledes, end man har gjort det i Bækkelund, finder jeg, hvis ikke ministeren mener, den kan fortolkes anderledes, at der bør komme et lovinitiativ, så ikke smågrupper — man har hørt det også fra LOs side, fra arbejdsmarkedets parters side i øjeblikket — kan hindre den etablerede arbejdsfred, der er i Danmark, under dække af ordet arbejdsretlige konflikter.

Justitsministeren (Orla Møller):

Der er næppe nogen, der kan være uenig med hr. Lowzow i, at der ligger nogle særdeles vanskelige problemer på dette område. Jeg tror imidlertid, det vil være uhyre vanskeligt at stramme bestemmelserne, og dér

tænker jeg både på det lovgivningsmæssige og instruktionsmæssige med hensyn til politiets arbejde. Det er altså min opfattelse; det er helt afgjort, at vi står med forskellige opfattelser på dette område. Efter min bedste opfattelse vil det være uhyre vanskeligt at få en klar definition af, hvor grænserne ligger mellem de forskellige arbejdskonflikter. Vi har en arbejdsret, som hr. Lowzow også kender til, og dér er der i hvert fald mulighed for at få afgjort en lang række af disse spørgsmål.

Jeg er absolut uenig med hr. Lowzow i, at politikere skulle være nathuer, hvis de ikke vil være enige med ham i de synspunkter, han har. Det er helt givet, at når man skal vurdere disse ting, kommer man til at stå over for meget alvorlige diskussioner både mellem eksperter på det fagretlige område og på det juridiske område.

Jeg har lovet allerede i arbejdsmarkedsudvalget og gør det også gerne over for retsudvalget, når samrådet kommer dér, at der kommer yderligere stof til overvejelse af disse meget udviklede ting.

Så vil jeg gerne til sidst sige: de politikere, der tillader sig at overfalde politiet på den ene eller den anden måde — her gælder det selvfølgelig i ord — burde i hvert fald tænke sig om i betragtning af at der altså her nødvendigvis skal skønnes i en given situation, for dér kan man altid give folk på nakken, men det vil være helt urimeligt at gøre det.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg vil gerne anmode justitsministeren om at undersøge, hvad der er årsagen til, at politiet i strid med hidtidig kutyme har grebet ind i den konflikt, der har været på fotolaboratoriet Info, hvor man efter min opfattelse har grebet ind i en arbejdskonflikt.

Jeg synes også, det ville være rigtigt at undersøge, hvordan man kan forhindre smågrupper i at gribe ind i en konflikt som f. eks. i Bækkelund, i en konflikt, som drejer sig om forhold, der kunne behandles inden for de arbejdsretlige rammer, for at få frem, hvem der arrangerede og betalte den moddemonstration, som egentlig var med til at skabe vanskelighed for politiet og for de organisationer, som søgte at skabe rimelige løn- og arbejdsvilkår.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg deler ikke hr. Jørgen Jensens opfattelse af, at politiet med stribet af indgreb skulle have været indblandet i arbejdskonflikter. Naturligvis vil jeg undersøge, hvad der er sket i forbindelse med firmaet Info på Frederiksberg.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Jens Møller* (KrF) til justitsministeren:

„Vil ministeren drage omsorg for, at landets politimestre bliver instrueret om at foretage de fornødne indgreb, så udenforstående personer ikke ved vold eller anden fysisk modstand hindrer danske borgere i at passe deres lovlige arbejde?“

(Spm. nr. 14).

Skriftlig begrundelse.

Spørgsmålets aktuelle anledning er de uroligheder, der er opstået i forbindelse med blokaden af Bækkelund Papirværk.

Blokaden er lovligt varslet i modsætning til f. eks. den netop afsluttede strejke på B & W. Men i modsætning til B & W-strejken er det i Bækkelund udenforstående, der forhindrer de ansatte i at passe deres arbejde. En svag eller eftergivene holdning hos myndighederne i den slags tilfælde vil opfordre til yderligere uro, og konsekvenserne kunne blive, at nogle få tusinde mennesker blev i stand til at lamme samfundsmaskineriet totalt.

Jens Møller (KrF):

Dette spørgsmål minder jo en hel del om det, vi lige har haft fra hr. Lowzow. Det skyldes, at de to spørgsmål er indleveret samme dag uafhængigt af hinanden, og det havde måske været praktisk, hvis vi havde fået dem sammenarbejdet.

Jeg er enig med hr. Lowzow i, at politiets opførsel oppe ved Bækkelund var korrekt, der er ikke noget at sige politiet på i den måde, de opførte sig på deroppe. Det, der efter min opfattelse gjorde det vanskeligt, var, at deres instruks var for udflydende. De vidste ikke nok om, hvad de egentlig skulle og måtte.

Nu er den side af sagen i Bækkelund jo imidlertid slut, blokaden er hævet, men for mig er dette også mere et principielt spørgs-

mål. Vi har én gang tidligere — måske flere, men i hvert fald én gang — haft et lignende tilfælde, da Lillebæltsbroen for et par år siden, var det vel, blev blokeret nogle timer af folk, der på den måde ville sætte deres vilje igennem på et eller andet område.

Jeg mener, at vi må skelne mellem disse ting og de egentlige arbejdskonflikter. Her er der tale om udenforstående, der griber ind på områder, hvor de faktisk ikke har noget at gøre, de griber ind i den personlige frihed, der også må omfatte det, at man kan bevæge sig frit omkring på offentligt område, hvor dette ikke af den ene eller den anden grund er forbudt.

Det er altså den grundlovssikrede frihedsrettighed, der er tale om. Da må det være politiets opgave at gribe ind, hvor denne rettighed begrænses af udenforstående. Og så kan man jo godt sige til pressen, at de stod med hænderne i lommen. Da jeg var deroppe, så jeg ingen hænder i lommerne, da holdt man hinanden i hånden og dannede kæde for rent fysisk at hindre folk i at gå, hvor de havde ret til at gå.

Konsekvenserne af dette kunne blive meget alvorlige, hvis det blev almindelig tilladt. Det kunne standse hele det danske samfund, hvis bare nogle få tusinde mennesker ville anvende disse metoder på rette steder. Derfor mit spørgsmål til ministeren.

Justitsministeren (Orla Møller):

Endnu en gang skal jeg prøve at udtrykke mig så enkelt, som det er muligt.

Forekommer der i arbejdskonflikter en strafbar handling, så har politiet mulighed for og pligt til at gribe ind og bringe det ulovlige forhold til ophør.

Der kan være tale om overtrædelse af den borgerlige straffelov, af færdselsloven, af politivedtægten eller andre straffebestemmelser, og det vil sige, at det grundlag, der nu er efterlyst i de to spørgsmål, i realiteten er til stede.

Det er den enkelte politimester, ham, som har mulighed for at vurdere situationen på stedet, der må og har pligt til at afgøre, om der er sket en sådan overtrædelse af straffelovgivningen, at politiets indgriben er nødvendig. Og i den situation, der danner baggrund for det stillede spørgsmål, greb politimesteren ind, netop da han skønnede, at der forelå en overtrædelse.

[Justitsministeren.]

En sådan afgørelse vil sædvanligvis være forbundet med et helt konkret skøn i en konkret situation, og jeg tror, at det vil være særdeles vanskeligt at udforme en almindelig instruks til politimestrene om, hvorledes de skal forholde sig i disse situationer. Det er nu engang ikke særlig let at sætte sig ned og på papir formulere, hvad der eventuelt kan forekomme. I bedste fald kan det næppe undgås, at indholdet af en sådan instruks bliver af så generel karakter, at den vil være uden væsentlig vejledende værdi i de konkrete situationer, i hvert fald i forhold til det, der foreligger for øjeblikket.

Jens Møller (KrF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret og så følge det op med en uddybning af spørgsmålet. Jeg vil så gerne vide, om det efter ministerens opfattelse er en ulovlig handling, eventuelt en strafbar handling, ved fysiske hindringer at hindre danske borgere i at gå, hvor de har en lovlige ret til at gå.

Justitsministeren (Orla Møller):

Som spørgsmålet er formuleret, er der ingen vanskeligheder i at besvare det. Hvis man har en lovlige ret til at gå et sted, så er det også ulovligt at forhindre det. Men så enkelt er spørgsmålet i denne sag ikke, og jeg vil i denne forbindelse anbefale hr. Jens Møller at sætte sig til at studere straffelovens §§ 260 og 261 og i særlig grad forarbejderne til dem. Sammenlign med, hvad Stephan Hurwitz har sagt, og også det, som hr. professor Illum sagde i en tv-udsendelse. Så vil det meget hurtigt blive klart for alle, der sætter sig ind i dette, at der er ganske specielle forhold at tage hensyn til på det juridiske område, når det drejer sig om arbejds-konflikter.

Jørgen Jensen (DKP):

Da de to spørgsmål hænger sammen, vil jeg gerne sige, hvis det er tilladt, at jeg ikke under det forrige spørgsmål sagde, at det var i strid med tilfælde, men tværtimod, at det er i strid med hidtidig kutyme, at man havde grebet ind ved Info.

Ellers vil jeg da godt sige, at jeg synes, det var rigtigt, at man undersøgte, hvilke indgreb der var fornødne for at sikre, at

arbejdsgiverne for eksempel ikke under en lockout også fysisk ved at lukke døren for arbejderne forhindrede dem i at komme ind på arbejdspladsen. Det ville sikkert også være rimeligt at undersøge — hvis vi skal undersøge — hvorledes man forhindrer folk i at komme på arbejdspladsen.

Wilhelm (VS):

Jeg vil gerne i forbindelse med det sidste spørgsmål stille et supplerende spørgsmål til justitsministeren.

Nu har vi jo ligesom fået indkredset problemet, først med at der ikke er givet nogen særlig instruks om at gribe ind, og derefter at man heller ikke agter at give en instruks om at gribe ind i de tilfælde, hr. Jens Møller har nævnt så diffust. Jeg synes også, det er udmærket, at vi som svar på hr. Jørgen Jensens spørgsmål har fået et løfte om, at justitsministeren undersøger, hvad der lå bag Info-indgrebet i går morges. Men det her er jo altså noget, der har meget stor interesse for lønarbejderne i dag og allerede nu, og som ikke ret godt tåler at afvente en undersøgelse, hvor ventetiden jo klart og tydeligt med Info-indgrebet bliver benyttet til, at lokale politimestre ændrer praksis i overensstemmelse med det pres, der lægges på dem fra borgerlige politikeres side.

Derfor vil jeg gerne spørge justitsministeren allerede nu: hvis den fremstilling, der er givet i pressen, i radio og i tv af indgrebet på Info i går morges, er korrekt, er justitsministeren så enig i, at der her er tale om en lovlige blokade, som ikke efter hidtidig praksis havde hjemlet et politiindgreb?

Justitsministeren (Orla Møller):

Hr. Jørgen Jensen rejste en lang række spørgsmål, som viser, hvor fantastisk indviklet det vil være, og jeg tror også, det viser, at det nuværende arbejdsfagretlige grundlag, og hvad vi i øvrigt har at rette os efter af straffebestemmelser, er særdeles afbalanceret og fornuftigt.

Til det sidste spørgsmål vil jeg gerne sige, at jeg har ikke nogen viden om, at en lokal politimester skulle have bøjet sig for et eller andet eventuelt politisk pres og har ændret praksis. Når jeg har givet tilsagn om, at jeg vil kigge på det, vil jeg selvfølgelig gøre det, men det sidste spørgsmål, som hr. Wilhelm drog frem i forbindelse med at få afgjort,

[Justitsministeren.]

om det er lovlig eller ulovlig blokade, vil jeg aldrig have mulighed for at tage stilling til. Det hører hjemme et andet sted.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Hagen Hagensen* (KF) til justitsministeren:

„Ministeren bedes oplyse de nærmere omstændigheder, der begrundes, at klinikleder Karen Berntsen har kunnet nægte at efterkomme en retskendelse om, at hun skulle oplyse navne på personer, som hun havde kendskab til har været indblandet i indbrudstyverier.“

(Spm. nr. 13).

Skriftlig begrundelse.

Af artikler i dagspressen fremgår, at justitsministeriet skulle have frafaldet at foretage videre over for klinikleder Karen Berntsen, der nægtede at opfylde en af retten pålagt pligt til at oplyse navne på personer, som hun havde kendskab til havde været indblandet i tyverier.

Af hensyn til konsekvensen og overholdelse af vort lands lovgivning ønskes det passerede klarlagt gennem svar fra justitsministeren.

Justitsministeren (*Orla Møller*):

Det er rigtigt, at justitsministeriet for nylig har bestemt, at der ikke skal foretages videre fra anklagemyndighedens side i den sag, som hr. Hagen Hagensen henviser til.

De lovovertrædelser, der danner baggrund for sagen, angår nogle indbrud i sommerhuse, begået i maj 1974. Under efterforskningen fandt politiet det ønskeligt at få oplyst, hvem der i det pågældende tidsrum havde boet i et nærliggende sommerhus. Det sommerhus var lejet af ungdomsklinikken i Læssøesgade og blev benyttet ved behandlingen af stofmisbrugere.

Ved kendelse, afsagt af østre landsret, blev det pålagt ungdomsklinikken leder, Karen Berntsen, at oplyse til politiet, hvem der i det pågældende tidsrum havde opholdt sig i sommerhuset. Under sagen var der ikke spørgsmål om at pålægge hende at oplyse, hvem der havde begået indbruddene, idet hun ikke havde noget kendskab hertil.

Efter afsigelsen af kendelsen blev det imidlertid oplyst, at Karen Berntsen til trods herfor ikke syntes, hun kunne meddele disse oplysninger, idet hun fandt, at de hensyn, som hendes tavshedspligt tilgodeser, måtte have større vægt end hensynet til efterforskningen i den foreliggende sag.

Ved justitsministeriets afgørelse er det lagt til grund, at indbruddene i sommerhusene var ubetydelige med et tab i størrelsesordenen 500-600 kr. De skadelidte har fået erstatning, således at de ikke lider noget tab. Indbruddene var i sig selv af en sådan karakter, at der var grund til at antage, at sagerne kunne slutte med tiltalefrafald eller betingede domme.

Af hensyn til konsekvenserne er det betænkeligt at give en særstilling til enkeltpersoner eller organisationer, der ud fra egne vurderinger ikke mener at burde efterleve lovgivningen eller bestemmelser truffet i medfør af denne. På den anden side har justitsministeriet lagt vægt på, at lovovertrædelserne var af relativt ubetydelig karakter, og at der var gået forholdsvis lang tid, siden de var begået. Hensynet til gennemførelsen af den konkrete sag talte således ikke med nogen særlig styrke for, at vidneforslen søgtes gennemført. Endvidere tillagde man det væsentlig betydning, at Karen Berntsens oplysningspligt klart er fastslået ved retskendelse, således at der ikke er nogen tvivl om dette principielle spørgsmål.

Efter en sådan samlet vurdering af sagen fandt justitsministeriet det derfor ikke nødvendigt at søge oplysningerne fremskaffet tvangsmæssigt.

Jeg vil gerne slutte af med at sige, at jeg synes, der i denne sag er sket det, at princippet har fået sit og en praktisk, fornuftig overvejelse sit.

Hagen Hagensen (KF):

Må jeg først takke justitsministeren for den redegørelse, der er givet her af forholdene, og må jeg sige, at der kan vel være tilfælde, hvor princippet skal have sit og de praktiske forhold måske også deres. Men jeg synes nu alligevel, det er således i denne sag, at der burde være lighed for loven, og ministeren brugte selv udtrykket: det er betænkeligt at give enkeltpersoner særstilling. Her foreligger det forhold, at der gennem retsinstanser, og for resten, efter hvad jeg har

[Hagen Hagensen.]

erfare senere, efter at den indstitution og den styrelsesgren, hvorunder klinikleder Karen Berntsen hører, har været hørt i sagen, er afsagt retskendelser, der går ud på, at hun vil have at oplyse, hvem der har boet det pågældende sted i en vis periode. Jeg må rette udtrykket i mit spørgsmål „har været indblandet i indsbrudstyverier“ til: „kan have været indblandet i“, for der var bare tale om, at fru Karen Berntsen skulle oplyse, hvilke personer der havde boet dér i det pågældende tidsrum.

Jeg erkender, at der er ikke tale om voldsomme lovovertrædelser efter det, der nu er oplyst om værdien, men princippet må dog være det, at personer må være lige for loven. Vi kender til, hvordan pressefolk og andre, der ikke har ønsket at oplyse noget, har måttet se sig deres frihed berøvet i et stykke tid, når de ikke ville opfylde den vidnepligt, der, hvor tung den end er, påhviler os alle. Der er særlige vidnefritagelsesgrunde, og de har været taget i agt her. Det er oplyst, at kendelsen er afsagt, efter at man ikke har fundet noget at indvende imod fra vedkommende styrelsesgren, at fru Karen Berntsen skulle oplyse navnene på de pågældende.

Så vil jeg gerne føje til, at jeg finder til gengæld, at der er hengået særdeles lang tid, efter at kendelsen er blevet afsagt af landsretten i efteråret i fjor, til man endelig får sluttet denne sag. Det burde naturligvis straks efter være pålagt Karen Berntsen at opfylde kendelsen, og hvis hun ikke ville det, måtte man overensstemmende med retsplejelovens regler herom fortælle hende, at så ville hun blive fængslet.

Jeg kan ikke se, der skal være ulighed for loven, og jeg finder, at vi alle sammen må leve under loven. Lov er lov, og lov skal holdes, det så jeg at der også står herude i vandrehallen, da jeg gik forbi.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg har givet udtryk for, at det var med betænkelighed, jeg var inde i drøftelserne om denne sag og også besluttede, at den skulle afgøres, som tilfældet blev, for det er helt klart, at der er noget betænkeligt ved at pille ved et princip, som der er tale om her. Men på den anden side er det en afgørende ting for mig, at der ikke vil kunne skabes

præcedenstilfælde ud fra dette her — det vil være meget vanskeligt i hvert fald. Og derfor er der på baggrund af de oplysninger, jeg har givet, alligevel grund til at sige: den kunne næppe, når man også skulle tage lidt rationelt på tingene, afgøres på anden måde, end den blev det.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg er nu bange for, at der alligevel kan blive en vis præcedens i den afgørelse, der er truffet. Jeg er enig i — hvad der ikke har været fremme endnu under spørgsmålet — at den medarbejder hos Karen Berntsen, der umiddelbart havde fortroligheden hos nogle unge, der havde været dér, ved rettens kendelse er blevet fritaget for at vidne herom. Der skyldes også hensyn til dem, hvis fortrolighed en mand, der skal prøve på at klare deres problemer, skal have. Men for hendes vedkommende finder jeg, at der nemt kan henvises til: ministeren afgør sagen, efter at to retsinstanser har fortalt, at hun skal vidne.

Justitsministeren (Orla Møller):

Der er jo nok en ganske bestemt grund til, at der er gået så lang tid, efter at der er foretaget noget i denne sag. Det skyldes sikkert, at der har været adskillige overvejelser adskillige steder inden for retssystemet, og derfor var den altså i sidste instans nødt til at blive klaret i justitsministeriet. Jeg tror, det skal med i vurderingen også. Jeg tror nok, jeg tør forsikre hr. Hagen Hagensen om, at et enkeltstående tilfælde som dette ikke kommer til at danne præcedens.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Hölge (FP) til justitsministeren:

„Ministeren bedes oplyse, om det er korrekt, at justitsministeriet imod østre landsrets kendelse af 21. oktober 1974 har standset sagen mod klinikchef Karen Berntsen, der som leder af en af Mentalhygiejnisk Forening drevet ungdomsklinik har nægtet at følge kendelsen — samt eventuelt baggrunden herfor.“

(Spm. nr. 22).

[Hölge.]

Skriftlig begrundelse.

Det fremgår af et indlæg i Berlingske Tidende fredag den 5. september 1975, at statsadvokat Hertz har standset sagen mod klinikchef Karen Berntsen vedrørende oplysningspligt i forbindelse med nogle ungdomsnarkomaners hærværk og tyverier fra sommerhuse i Nordsjælland.

I nogle læserbreve i samme blad af 9. september og 19. september 1975 fremgår det, at statsadvokat Hertz pr. telefon har meddelt læserbrevsskribenten hr. Alf Pedersen, at det ikke er ham, men justitsministeriet, der har standset sagen. Dette til trods for, at østre landsrets kendelse III nr. 361/1974 af 21. oktober 1974 påbyder Karen Berntsen til anklagemyndigheden at fremkomme med de ønskede oplysninger om, hvem der på indbrudstidspunktet beboede det af klinikken lejede sommerhus i Nødebo Huse.

Da det fremgår af østre landsrets kæremålskendelse, at socialstyrelsen har været hørt om de menneskelige og sociale hensyn i sagen, og at landsretten således har haft mulighed for at tage hensyn hertil, forekommer de nævnte oplysninger at tilkendegive så særprægede tilstande i retssystemet, at jeg skal bede ministeren besvare ovennævnte spørgsmål.

Hölge (FP):

Som justitsministeren sikkert har bemærket . . . (Ophold). Som justitsministeren sikkert har bemærket, er mit spørgsmål formuleret noget anderledes end hr. Hagen Hagensens, idet mit spørgsmål går direkte ud på, om det er korrekt, at justitsministeriet har standset sagen. Det har vi nu fået svar på. Jeg har også hørt justitsministerens begrundelse herfor over for hr. Hagen Hagensen, men ønsker dog at tilføje følgende:

Det er korrekt, at disse indbrud var ret ubetydelige, men det fragås jo ikke her, at justitsministeriet omgår en østre landsretskendelse. Det ligger også fast, at østre landsret, da den traf sin kendelse, havde alle oplysninger om, at disse indbrud var af ubetydelig art, ydermere at socialstyrelsen havde været hørt om de menneskelige og sociale hensyn i sagen og desuagtet alligevel havde truffet den beslutning, at Karen Berntsen skulle give disse oplysninger. Det synes, som om medlemmer af kredsene

omkring Landsforeningen for Mentalhygiejne og beboerne i Christiania indtager en retslig særstilling her i landet.

Når østre landsret har truffet beslutningen om, at Karen Berntsen alligevel skulle afgive disse oplysninger, så kunne det måske tænkes, at det var, fordi politiet og anklagemyndigheden var interesseret i at få et indgående kendskab til de personer, der begår disse sommerhustyverier og tyverier f. eks. på apoteker, altså tidligere narkomaner, som man ved indgår i en ganske bestemt kreds af personer, der begår disse tyverier.

Jeg vil gerne lige til slut spørge justitsministeren, hvorfor man, når man nu har haft en så kompliceret sag, som det åbenbart har taget lang tid at få en afgørelse på, har nægtet Karen Berntsen en køring til højesteret. Det ville måske have været det rigtige at få højesterets udtalelse i denne sag.

Justitsministeren (Orla Møller):

Må jeg først undskyldte over for hr. Hölge, at jeg var uopmærksom et øjeblik.

Det er rigtigt, at justitsministeriet i den sag, der henvises til, for nylig har bestemt, at man fra anklagemyndighedens side ikke skal søge de i østre landsretskendelsen nævnte oplysninger fremskaffet tvangsmæssigt, men jeg tror også, jeg har lov til at sige, at den lange tid har ikke været brugt i Justitsministeriet. Det er andre steder, overvejelserne har fundet sted, før sagen blev afgjort hos os.

Det er endvidere korrekt, at østre landsret under sagen er blevet gjort bekendt med socialstyrelsens opfattelse, hvorefter man fra socialstyrelsens side ikke ville protestere mod, at det blev oplyst, hvem af ungdomsklinikens klienter der opholdt sig i det lejede sommerhus i det tidsrum, hvor de nævnte indbrud blev begået.

Om baggrunden for svaret kan jeg egentlig ikke sige ret meget mere, end jeg allerede har gjort ved det tidligere spørgsmål, men jeg vil dog gerne føje en enkelt ting til. Jeg ville være umådelig ked af, om denne sag i det lange løb ville kunne udlægges, som om der skulle være en særlig retsstilling for nogle bestemte grupper, og det er i hvert fald ikke ud fra et sådant synspunkt, at denne sag er blevet afgjort, tværtimod.

Hölge (FP):

Jeg må naturligvis takke justitsministeren for det klare svar på, at dette i alle tilfælde bliver et enkeltstående tilfælde, og at der således ikke er tale om en ny praksis i dansk retspleje. Men jeg synes ikke, jeg fik noget svar på, hvorfor justitsministeren havde nægtet Karen Berntsen at kære til højesteret, hvilket måske havde været den mest korrekte afgørelse.

Justitsministeren (Orla Møller):

Når der ansøges om bevilling til tredje instans, går det efter et ganske regulært system i justitsministeriet. Jeg har ikke haft lejlighed til at tage stilling til denne sag, men jeg føler mig overbevist om, at jeg havde sat mit navn under den afgørelse, som justitsministeriet i denne sag har truffet.

Wilhelm (VS):

Jeg vil gerne med anledning i hr. Hölges spørgsmål rette et supplerende spørgsmål til justitsministeren, som jeg lige skal begrunde.

For det første synes jeg, at den konduite, ministeriet har vist i denne sag, er påskønnelsesværdig, og jeg synes også, den holdning, klinikchef Karen Berntsen har indtaget, er påskønnelsesværdig, men det er jo klart, som det har været fremme her, at det kan skabe problemer med præcedens. Og hvor bindende er denne slags afgørelser? Jeg synes, de begrundelser, der har været for ministeriets indgreb her, er velmotiverede, om end vagt formulerede, i forhold til det reelle indhold. Der er taget hensyn til den medarbejder, hvis fortrolighedsforhold til klienterne var ganske særlig tæt, men det siger sig selv, at et sådant fortrolighedsforhold til en enkelt medarbejder også vil blive undergravet, hvis klinikchefens tavshedspligt ikke respekteres, og bl. a. derfor synes jeg, at indgrebet er korrekt. Men vil man ud over præcedensproblemet og alt det dér, så er det, jeg gerne vil spørge ministeren, om han kunne tænke sig at overveje at lægge frem til folketingets retsudvalg et forslag eller nogle overvejelser om at give den samme grad — for efter mit kendskab har man ikke den samme grad — af tavshedspligt og af tavshedsbeskyttelse eller fortrolighedsbeskyttelse for de medarbejdere, der har med

dette fantastisk vanskelige område at gøre, som man har for læger, hvor det jo er velbegrundet. Men man må nok sige, at der ikke mange steder er noget, der taler for så solid en tavshedspligt, så solid en fortrolighedsbeskyttelse, som på det svære område med de tabere i samfundet, som er blevet narkomaner.

Justitsministeren (Orla Møller):

Et af de spørgsmål, jeg med størst interesse deltog i drøftelsen af, da jeg blev medlem af dette høje ting, var netop spørgsmålet om tavshedspligten over for de forskellige grupper. Jeg tilhører pr. profession en af de grupper, der har en meget udvidet tavshedspligt. Jeg vil med største interesse dykke dybere ned i dette problem, som hr. Wilhelm her har rejst. Jeg vil ikke love nogen som helst løsning på dette problem, men jeg er fuldstændig klar over, at der måske er nytillkomne grupper i det moderne samfund, hvis stilling det kunne være værd at overveje med hensyn til spørgsmålet om tavshedspligten.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Jørgen Junior* (FP) til justitsministeren:

„Har ministeren tanker om at tage initiativer for at styrke retssikkerheden, især i København?“

(Spm. nr. 26).

Skriftlig begrundelse.

Indbrud og overfald hører til dagens almindeligheder i Københavnsområdet. Ifølge politifolk skyldes det store antal især, at fængslernes weekendfrihed medfører, at de folk, politiet under stort besvær har fået fat i, meget ofte hurtigt flygter og da igen foretager nye forbrydelser, åbenbart ikke forbedrede af fængselsopholdet. Noget kunne tyde på, at forholdene er for frie og flugtmulighederne for fristende samtidig med, at mandskabsmangel i politiet vel medvirker til, at alt for mange indbrud og overfald forbliver uopklarede.

Jørgen Junior (FP):

Jeg er bekendt med hr. Hagen Hagensens skriftlige spørgsmål og justitsministerens svar af 11. september om delvis det samme

[Jørgen Junier.]

emne, og jeg er også ganske enig i, at forøget patruljetjeneste og en hurtigere retsforfølgning er noget, som vi må have fremmet. Men jeg mener, der herudover er yderligere et punkt: det er sikkert også nok nødvendigt at få strengere og måske især sikrere forhold for disse forbrydere. Det virker meget demoraliserende for politiet først at have dette store besvær med at fange disse forbrydere for derefter kort tid efter ofte at se dem fortsætte, efter at de ikke kommer hjem til fængslerne efter deres weekendfrihed eller måske forsvinder fra fængslerne, fordi de ikke er sikre nok. De mange tyverier og grove overfald, som desværre hører til dagens orden, er jo meget stærkt belastende for samfundet, og derfor vil jeg meget gerne høre en supplerende bemærkning fra ministeren til hans tidligere svar. Jeg er ganske af den opfattelse, at der på en eller anden måde i fællesskab må gøres mere, for at samfundet bliver sikrere, end det er tilfældet for øjeblikket.

Justitsministeren (Orla Møller):

I begrundelsen for hr. Jørgen Juniors spørgsmål anføres det, at mange indbrud og overfald skulle have sammenhæng med weekendudgang fra fængslerne. Jeg kan heroverfor oplyse, at den statistik, der løbende udarbejdes af kriminalforsorgen viser, at der i de senere år ikke er sket nogen stigning i antallet af udgange. Statistikken viser også, at antallet af tilfælde, hvor der begås ny kriminalitet under udgang, har holdt sig nogenlunde konstant og gennemsnitlig ligger på mellem en og to procent af samtlige meddelte tilladelser.

Rigsadvokaten foretog sidste år en undersøgelse, der viste, at 202 eller godt 2 pct. af de i alt 8.632 afgørelser som følge af kriminalitet, der var truffet i første halvår af 1974, kunne henføres til personer, der havde begået kriminaliteten i forbindelse med udgang eller under undvigelse.

For så vidt angår den gruppe af indsatte, for hvem der må antages at bestå en særlig risiko for ny kriminalitet under udgang, blev der i foråret 1974 gennemført en ordning, hvorefter politiet skal høres, forinden der gives tilladelse til udgang. Ordningen har medført, at der i et antal tilfælde er blevet nægtet tilladelse til udgang. Der skal i

løbet af vinteren ske en fornyet drøftelse mellem kriminalforsorgen og politi og anklagemyndigheden af de erfaringer, der er kommet ud af denne ordning. Jeg har tidligere givet retsudvalget løfte om, at udvalget skal blive underrettet om resultatet af denne drøftelse.

Hr. Jørgen Juniors bemærkning i den skriftlige begrundelse for spørgsmålet om den lave opklaringsprocent har givet mig anledning til at indhente ajourførte tal om anmeldelses- og opklaringsstatistikken vedrørende København, og jeg kan oplyse, at der i 1973 anmeldtes i alt 60.199 forbrydelser, hvoraf 12.012 eller ca. 20 pct. blev opklaret. I 1974 anmeldtes 61.971, hvoraf 11.976 eller 19,3 pct. blev opklaret. I første halvår af 1975 anmeldtes i alt 26.362, hvoraf 5.866 eller 22,3 pct. er blevet opklaret.

Udviklingen i 1975 er særlig bemærkelsesværdig på to punkter. Dels er der tale om et fald i antallet af anmeldte forbrydelser i forhold til de to foregående år, dels er opklaringsprocenten steget. Det er en udvikling, som jeg naturligvis følger nøje, og en udvikling, som giver os forhåbning om, at det ikke står helt så galt til, som man ofte hører.

Jørgen Junier (FP):

Jeg takker for ministerens svar. Det glæder mig naturligvis, at statistikken går i den rigtige retning. Det tyder på, at forholdene i hvert tilfælde ikke er blevet værre end før.

Imidlertid vil jeg godt høre ministerens opfattelse af denne opklaringsprocent, som er steget fra 20 til 22. Finder ministeren ikke, at det er en uhyggelig lav opklaringsprocent, som der bør gøres noget for at vi kan få ændret ganske drastisk?

Justitsministeren (Orla Møller):

Problemet om opklaringsprocenten har været til drøftelse mange gange og vil vel også fortsat være det. Det er naturligvis et spørgsmål om, hvor meget politi der er at sætte ind i opklaringsprocessen, men det er ikke det alene, for der er en lang række af de små forbrydelser, som det simpelt hen ikke vil kunne betale sig at ofre arbejdskraft på. Der er nogle, der simpelt hen på forhånd er totalt umulige at have med at gøre. Derfor har jeg lyst til at nævne et andet tal, som

[Justitsministeren.]

viser, at der er noget positivt på vej på dette område.

Hvis vi f. eks. tager tallene for røverier i København, var de i 1973 102, i 1974 80 og i første halvår af 1975 80, men opklaringsprocenten ligger på 46,2, og der er sket en udvikling fra 25 pct.

Det vil sige, at hvis man koncentrerer den arbejdskraft, der er til rådighed, på bestemte områder, så vil man kunne tage anderledes fat. Jeg har været på besøg hos så mange politimestre og politistationer i løbet af det sidste halve år, at jeg ved, at man på disse punkter er særdeles energisk for at udnytte den forhåndenværende arbejdskraft mest muligt, og at der sker positive ting på de alvorlige områder.

Hagen Hagensen (KF):

Således som dette spørgsmål er formet, vil jeg godt have lov til at stille et tillægs-spørgsmål til ministeren, og det er simpelt hen at gentage fra i foråret: ønsker ministeren at medvirke til, at vi får ansat mere politi, således at vi kan få borgerne bedre beskyttet?

Ministeren nævnte lige før, at det var spørgsmålet om, hvor meget politi der var til rådighed for at sætte ind — det var nu med hensyn til at opklare lovovertrædelser. Jeg medgiver ministeren, at der kan være en række lovovertrædelser, om hvilke man kan sige, at næsten uanset hvor mange folk man har til rådighed, kan man næppe klare det. Men der er derimod problemet om at forebygge, og til det kræves der væsentligt mere politi. Med den arbejdsledighed, vi desværre har for tiden, er der mange, der også bliver hjemsendt fra andre hverv, som måske på åremålsansættelse el. lign. kunne gøre god fyldest for at betrygge borgerne, således at man i ro og orden kunne færdes på gaderne. Det er frygten herfor mere end de begærede overtrædelser, der mange gange skaber uro hos ældre.

Justitsministeren (Orla Møller):

Det er et meget levende spørgsmål, der stilles her, for det kommer op den ene gang efter den anden i alle egne af landet.

Der var flere ting i det. For det første vil jeg gerne sige, at skal vi have politi her i

landet, så skal det være efter de sædvanlige regler med den sædvanlige uddannelse. Jeg vil ikke turde gå ind for, at vi eventuelt tog folk af andre kategorier ind og gav dem en eller anden status. Det må være, hvad vi normalt plejer at forstå ved politi.

Jeg ville selvfølgelig meget gerne som fagminister have dette område med hensyn til ansættelse af politibetjente udvidet. Jeg ved efterhånden lidt om, hvor meget man er i bekneb visse steder i landet, men jeg er nødt til at leve, som min kollega landbrugsministeren sagde, under de forhåndenværende økonomiske vilkår, og dér ligger det altså sådan, at der må foretages en vurdering af, hvad der kan blive til de forskellige ministerier. Jeg er bestemt ikke blevet fordelt i positiv retning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Jørgen Junior* (FP) til justitsministeren:

„Vil ministeren tage initiativ til at nedlægge stillingen som overformynder?“
(Spm. nr. 27).

Skriftlig begrundelse.

Overformynderiets arbejdsopgaver er i de senere år beskåret stærkt, og institutionen vil formentlig i løbet af få år helt bortfalde. Da den nuværende overformynder står foran at skulle gå af, er der netop nu en fortrinlig anledning til at nedlægge stillingen, der må siges at være et godt eksempel på et af de mange offentlige hverv, som udviklingen har gjort overflødige.

Jeg henviser i øvrigt til Berlingske Tidende for den 3. oktober 1975.

Jørgen Junior (FP):

Overformynderiet var der et lovforslag om i sidste samling, og ifølge den vedtagelse, der fandt sted fra et enigt folketsings side, vil man tage loven op igen i denne samling. Der er i bemærkningerne udtrykt enighed om, at overformynderiets virke endeligt fastlægges og afgrænses i den samling, der nu kommer. Da det er bekendt, at den nuværende overformynder træder tilbage her i løbet af kort tid, vil jeg godt høre, hvorvidt ministeren er indstillet på at søge stillingen som overformynder nedlagt.

Justitsministeren (Orla Møller):

Hr. Jørgen Junior har allerede henvist til den debat, som fandt sted angående overformynderiet i sidste samling. Jeg skal derfor blot oplyse, at revisionen af loven om overformynderiet blev udskudt til folketingsåret 1976-77, og det er korrekt, at overformynderiets fremtid så skal fastlægges ved denne drøftelse.

Jeg kan oplyse, at den person, der i øjeblikket er konstitueret som overformynder, har søgt og fået bevilget sin afsked fra den 1. januar 1976. Jeg kan dertil sige, at der ikke vil blive udnævnt nogen ny overformynder, før spørgsmålet om overformynderiets fremtid er endeligt klarlagt.

Til gengæld finder jeg heller ikke grundlag for, førend dette er sket, at tage initiativ til at nedlægge stillingen som overformynder. Jeg vil gerne fortælle, at jeg har været på besøg i overformynderiet og kigget på det arbejde, der foregår derovre, og jeg føler mig fuldstændig overbevist om, at så længe det arbejde ligger dér, er det nødvendigt at have en ledende stilling som den, der nu finder en konstitution sted i.

Jeg vil også gerne anmode om, når man skal vurdere overformynderiets fremtid, at man tager det op, som blev sagt sidst, nemlig de problemer, der opstår, hvis både statsamterne og overformynderiet falder væk samtidig.

Jørgen Junior (FP):

Jeg takker for ministerens svar. Det er naturligvis særdeles glædeligt, at der ikke vil blive ansat nogen ny overformynder, og det må sådan set anses for at være et fuldt tilfredsstillende svar.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Aksel Pedersen (V)* til arbejdsministeren:

„Vil ministeren pålægge Dansk Bogbinder og Kartonnagearbejder Forbunds arbejdsløshedskasse at optage personer, der opfylder arbejdsløshedsforsikringslovens betingelser for medlemskab?“

(Spm. nr. 12).

Skriftlig begrundelse.

I forbindelse med pressens omtale af en blokadeaktion mod Bækkelund Papirværk

(Jyllands-Posten den 25. september 1975) er oplyst endnu et tilfælde, hvor en arbejdsløshedskasse, nemlig bogbinderfagets, har nægtet at optage medlemmer, der ikke samtidig er tilsluttet forbundet.

Dels som følge af den nye arbejdsløshedsforsikringslov, dels som følge af udviklingen inden for beskæftigelsen bliver nu næsten alle udgifter, der afholdes af arbejdsløsheds-kasserne, betalt af statskassen. Derfor er det nu særlig provokerende at stille ulovlige betingelser for medlemskab, jfr. arbejdsløshedsforsikringslovens § 41.

Aksel Pedersen (V):

Der er ingen tvivl om, at den høje arbejdsløshed blandt arbejdere og funktionærer betyder, at disse grupper ønsker at få den økonomiske sikkerhed, det er at være medlem af en arbejdsløshedskasse. Imidlertid ser det ud til, at de fagforeninger, der administrerer arbejdsløsheds-kasserne for det offentlige, søger ligesom at sammenkæde medlemskabet af fagforeningerne og arbejdsløsheds-kasserne. Under den konflikt, der var i Bækkelund, blev det også kædet sammen, og samtidig blev det nævnt, at nogle af arbejderne ikke kunne blive medlemmer på grund af den løbende blokade.

Vi mener, at der, jævnfør den lovgivning vi har, ingen sammenhæng er mellem medlemskab af fagforbund og arbejdsløsheds-kasserne. Derfor og på baggrund af den helt aktuelle situation og sag har jeg stillet mit spørgsmål til ministeren. Men jeg vil gerne bede ministeren være generel og præcis i sin besvarelse, da det er spørgsmålet i bredt aspekt, jeg ønsker at få besvaret.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Som det allerede har været nævnt, fremgår det af begrundelsen for spørgsmålet, at den konkrete anledning til spørgsmålet er sagen om Bækkelund Papirværk og en artikel i Jyllands-Posten den 25. september i år, hvoraf det fremgik, at Dansk Bogbinder og Kartonnagearbejder Forbunds arbejdsløshedskasse skulle have nægtet at optage personer som medlemmer, der ikke samtidig er tilsluttet forbundet.

Det, jeg kan oplyse helt generelt, som man ønsker det, er for det første, at denne sag ikke har givet anledning til klager, hverken over for arbejdsdirektoratet eller over

[Arbejdsministeren.]

for arbejdsministeriet. Man har altså ikke modtaget klager over, at beskæftigede på virksomheden skulle være blevet nægtet optagelse i arbejdsløhedskassen. Derfor kan jeg altså også besvare spørgsmålet generelt og på ny — jeg har jo svaret på sådanne spørgsmål tidligere — understrege, at en statsanerkendt arbejdsløhedskasse er forpligtet til at optage lønmodtagere under kassens faglige område uden hensyn til, om vedkommende er medlem af det pågældende forbund.

Nu nævnte hr. Aksel Pedersen spørgsmålet om blokade. Det gælder også under sådanne forhold, og skulle der opstå konkrete sager, vil de blive behandlet i overensstemmelse med det, jeg her har sagt.

Aksel Pedersen (V):

Jeg takker ministeren for det klare svar. Det er jo ganske utvetydigt, og jeg håber så også, at det vil blive efterlevet af de forbund, der administrerer kasserne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Ninn-Hansen* (KF) til handelsministeren:

„Hvad agter ministeren at foretage sig i anledning af den kraftige kritik af handelsministeriets energioplysningsudvalgs arbejde?“

(Spm. nr. 15).

Skriftlig begrundelse.

Jeg har tidligere i anledning af stærk offentlig kritik af energioplysningsudvalgets ensidige arbejde rejst spørgsmålet om udvalgets publikationer over for ministeren. Den netop udsendte bog om energi- og miljøproblemer er præget af samme ensidighed som tidligere udsendelser og karakteriseres i det sidst udkomne nummer af Ingeniøren (Dansk Ingeniørforenings og Ingeniør-Sammenslutningens ugeblad) som „under lavmålet i saglig kvalitet og helt ensidig i politisk henseende“. Denne karakteristik kan jeg helt tilslutte mig. Jeg ønsker med mit spørgsmål at gøre regeringen opmærksom på, at den nødvendige beslutning om atomkraft i Danmark her bevidst modarbejdes for statens penge, og jeg opfordrer derfor ministeren til at gribe ind.

Handelsministeren (*Erling Jensen*):

Der er intet overraskende i, at energioplysningsudvalgets arbejde kritiseres, sådan som hr. Ninn-Hansen spørger om i sit spørgsmål. Den opgave og det ansvar, udvalget har fået, er i sig selv af en sådan karakter, at det på forhånd måtte være klart, at kritik ville være uundgåelig. Udvalget skal tilrettelægge og gennemføre en bredt anlagt oplysningsvirksomhed med sigte på at orientere befolkningen om de energipolitiske problemer, landet vil stå over for i de kommende år. Herunder skal udvalget også orientere om forhold, hvorom der kan herske forskellig opfattelse, og udvalget er overladt til selv at vælge de fremgangsmåder og det materiale m. v., der måtte findes velegnet til formålet. Vi kommer næppe uden om, at der herved er givet udvalget en opgave med så bred en kritikflade, at kritik nødvendigvis må opstå undervejs i udvalgets arbejde.

Jeg ser intet forkert i en sådan kritik. Formålet med oplysningsvirksomheden er at skabe et grundlag for en offentlig debat om energiproblemerne, og netop kravet om alsidighed må naturligt medføre, at der kommer opfattelser og synspunkter til udtryk, som ikke alle kan tilslutte sig. Det er da helt klart tilfældet i den omhandlede bog om energi- og miljøproblemer, men der er da heller ikke i bogen lagt skjul på dette forhold. Jeg vil her henvise til forordet til bogens kapitel om miljøpolitik og økonomi. Det udgivne materiale bør efter min mening vurderes i sammenhæng og aldrig på grundlag af de enkelte afsnit, hvis indhold den enkelte læser helt utvivlsomt kan være stærkt uenig i.

I begrundelsen for sit spørgsmål til mig har hr. Ninn-Hansen anført, at han ønsker at gøre regeringen opmærksom på, at den nødvendige beslutning om atomkraft i Danmark bevidst modarbejdes for statens penge. Jeg må klart tage afstand fra en sådan udtalelse. Der er for mig ikke tvivl om, at energioplysningsudvalget efter bedste overbevisning bestræber sig på at leve op til den opgave og det ansvar, som udvalget har fået stillet.

Ninn-Hansen (KF):

Handelsministeren er jo bl. a. gennem et åbent brev, der er sendt fra meget sagkyn-

[Ninn-Hansen.]

dig side, bekendt med den kritik, der går ud på at betragte de bøger, der er udgivet, som sagligt set på et lavt niveau og med hensyn til oplysninger som særdeles ensidige. Jeg må på grundlag af de bøger, der er udgivet, fastholde, at man modarbejder Danmarks beslutning, positive beslutning, om atomkraft.

Jeg synes ikke, at handelsministeren besvarede mit spørgsmål om, hvad han har at sige til denne kritik. Handelsministeren henviste meget rigtigt til det, som oplysningsudvalget skal arbejde efter, nemlig at der skal udføres et oplysningsarbejde på sagligt grundlag, og således at forhold, hvorom der råder forskellig opfattelse, sikres en alsidig belysning.

Må jeg så konkret spørge handelsministeren: mener handelsministeren, at dette er tilfældet for bog nr. 4? Og specielt vil jeg gerne spørge, om handelsministeren mener, at konklusionen af denne bog falder ind under den anvisning, der er givet oplysningsudvalget om alsidighed?

Der står på side 184 i denne bog:

„Det kapitalistiske samfund fungerer sådan, at hverken statsmagt eller velvillige kapitalister kan sikre befolkningen miljøbeskyttelse på længere sigt. Tværtimod vil indsnævringen af det økonomiske spillerum for miljøbeskyttelse betyde, at krav om miljøbeskyttelse vil møde stadig hårdere modstand, og at såvel stat som kapital vil forsøge en stadig udhuling af de opnåede resultater. Vi må derfor stole på vore egne kræfter og opbygge en aktiv modstand mod miljødelæggelse.“

Mener handelsministeren at det er berettiget, at skatteyderne skal betale det gyselige sludder, der står i denne bog? Det er egentlig det, jeg gerne vil vide. Det er andre partier, der har stemt for, at skatteyderne skulle betale udgivelsen af disse bøger, men jeg synes, at dette her viser, hvor groft man misbruger skatteydernes penge.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Må jeg indledningsvis sige, at jeg netop frarådede — men det var nok for sent — hr. Ninn-Hansen og andre at vurdere oplysningsarbejdet alene på grundlag af enkelte afsnit eller på grundlag af tilfældige uddrag af et bogmateriale, som for øjeblikket om-

fatter 4 bøger, om få dage 5 og, inden man slutter, i alt 6.

Må jeg også medgive hr. Ninn-Hansen, at ligesom han kan finde — og ligesom andre kan finde — afsnit, passager, formuleringer i denne og andre bøger, som han og andre måtte være aldeles uenig i, så gælder dette også mig. Jeg kan finde adskilligt i disse bøger, som jeg ikke kunne drømme om at sige selv, ikke kunne drømme om at skrive selv. Men jeg er samtidig nødt til at sige, at jeg som gammel folkeoplyser må have den ærlige opfattelse, at debatbøger består i, at man konfronterer forskellige synspunkter med hinanden. Nogle af dem er synspunkter, man sympatiserer med, andre er synspunkter man ikke sympatiserer med.

Det eneste afgørende må være, om energitudvalgets holdning til kommissoriet har været i orden, og det har jeg ikke den mindste grund til at betvivle. Havde jeg det, så ville jeg nok være nødt til at spørge hr. Ninn-Hansen, hvilke forholdsregler det egentlig var, han spekulerede i i dette øjeblik. Vi har en tradition for fri folkeoplysning i dette land, som jeg nødigt ville gå for tæt på, men jeg går ud fra, at vi kan være enige om, at hvis det kommissorium, man har givet udvalget, er søgt opfyldt med god vilje, så nytter det ikke noget, at vi slår hinanden i hovedet med passager i bøger, som vi begge måtte være utilfredse med.

Må jeg så benytte lejligheden til at sige en ting, som jeg måske tit har haft lyst til at sige, og som dette kan give mig anledning til, nemlig at energidebatten aldrig må udarte — og dér tror jeg hr. Ninn-Hansen og jeg er enige — til at blive en debat, hvor eksperter i energiproblemer, hvor mennesker, der har søgt at sætte sig grundigt ind i problemerne i en erhvervssituation, i en beskæftigelsessituation, i en situation som videnskabsmænd eller teknikere udpeget af samfundet, ikke kan komme til orde. Derfor kan jeg kun se med glæde på, at ingeniørorganisationer, at Risø og at andre ytrer sig, men jeg må også acceptere, at andre synspunkter kommer til udtryk, også andre synspunkter inden for det bogmateriale, som energioplysningsudvalget udgiver.

Ninn-Hansen (KF):

Stillingen til det folkeoplysende arbejde kan sikkert ikke skille os, men jeg tror også,

[Ninn-Hansen.]

at handelsministeren og jeg er enige om, at det rigtige og rette folkeoplysende arbejde ikke skal være præget af ensidighed, men af alsidighed, og at de oplysninger, der gives, skal være sagligt korrekte og også på et ordentligt niveau. Det mener jeg ikke disse bøger er. Jeg håber også, at handelsministeren og jeg kan blive enige i energisagen. Hvis handelsministeren vil fremme en hurtig afgørelse af spørgsmålet om atomkraft, så tror jeg endda, vi kan blive meget enige.

Men det, det drejer sig om her, er at tage stilling til udgivelse af bøger, hvor denne fjerde bog ikke er den eneste, der er blevet kritiseret såvel for det saglige indhold som for den ensidighed, der præger den.

Men lad os blive ved denne fjerde bog. Det var ikke et tilfældigt afsnit, jeg læste op; det var bogens konklusion. Bogen indeholder 5 afsnit. Den pågældende forfatter, som kommer med denne konklusion, han er enten aleneforfatter eller medforfatter til de 4 af disse 5 afsnit og har skrevet bogens forord.

Jeg synes i hvert fald, at det meget klart viser ensidigheden, og vi ser altså, at nogenlunde tilsvarende kritik er gjort gældende over for andre udgivne bøger, uden at det har givet anledning til nogen påtale.

Hvis ministeren ikke mener at kunne påtale denne ensidighed, så synes jeg, at andre bør interessere sig for at få standset dette misbrug af skatteydernes penge, som anvendes til et formål, som ikke kan have været hensigten hos dem, der gav tilslutning til, at oplysningsarbejdet her skulle sættes i gang.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg ville måske gerne fraråde, at man lagde oplysningsarbejdet om energipolitik for had. Vi har i nogenlunde enighed i dette ting lagt en slagplan for, hvordan vi skyldte befolkningen en oplysning om energiproblemer, inden vi tog stilling bl. a. til det ikke uvæsentlige spørgsmål, som hr. Ninn-Hansen rejste, men som jeg håber han er enig med mig i fortsat bør ses i en større energipolitisk sammenhæng. Derfor tror jeg, det er værdifuldt, at vi giver denne oplysningskampagne en chance for at forløbe.

Jeg forstår, som jeg har sagt det tidligere, godt, at hr. Ninn-Hansen og andre kan føle

sig irriterede over enkelte afsnit i enkelte bøger, men jeg er ikke enig i, at enkelte afsnit betyder ensidighed. Det ville det gøre, hvis der kun fandtes afsnit af en holdning som den, hr. Ninn-Hansen beskriver, men hvis hr. Ninn-Hansen gennemgår det bogmateriale, der hidtil er udkommet, gives der udtryk for en varieret række af forskellige synspunkter, og alsidighed kan også være at konfrontere to ensidige synspunkter med hinanden.

Jeg håber, at vi kan give energioplysningsudvalget lejlighed til at gøre sig færdig, at vi kan give oplysningsarbejdet en chance i de kommende måneder, så de beslutninger, hr. Ninn-Hansen efterlyser, kan blive taget med en bredere opbakning i befolkningen, end det måske ellers ville kunne lade sig gøre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Steen Folke* (VS) til socialministeren:

„Finder ministeren det korrekt over for folketingets socialudvalg at indkalde nogle borgerlige partier til en separat drøftelse af nedskæringerne på daginstitutionerne med henblik på at træffe en i realiteten bindende aftale i sagen, før socialudvalget har haft lejlighed til den grundige gennemgang af hele spørgsmålet, som ministeren lovede fra folketingets talerstol den 12. september 1975?

(Spm. nr. 18).

Socialministeren (Eva Gredal):

Den 12. september lovede jeg at mødes med socialudvalget i begyndelsen af det nye folketingsår, således at vi kunne drøfte daginstitutionernes forhold og fremtidige udvikling, og dette løfte vedstår jeg naturligvis. Som følge af det røre, der er på dette område, kan ingen mere end jeg være interesseret i, at vi får lejlighed til at drøfte den politik, der bør føres på daginstitutionssområdet.

Jeg ser imidlertid intet modstridende i, at regeringen før og eventuelt sideløbende med forhandlingerne i socialudvalget optager kontakt med de partier, der står bag folketingsbeslutningen af 30. april i år. Lad mig i øvrigt understrege, at en ændring af beslutningen af 30. april 1975 naturligvis kun kan træffes af folketinget.

Steen Folke (VS):

Der er endnu nogle naive borgere i Danmark, som tror, at de væsentlige politiske afgørelser træffes her i denne sal. Der er nogle, der er lidt snedigere, som har gennemskuet, at det ikke er sådan, det foregår, men som mener, at de steder, det virkelig foregår, er bag de lukkede døre i udvalgs møderne her i folketinget.

Men det er ikke sådan, at afgørelserne træffes hverken herinde eller for den sags skyld bag de lukkede døre i udvalgene, for selv i udvalgene undgår man jo ikke at have medlemmer af tinget, som ser mere kritisk på de her ting, til stede ved forhandlingerne, og derfor er der en stigende tendens til, at de egentlige afgørelser lægges ud til korridorforhandlinger mellem visse partier.

Vi har set en lang stribe eksempler på, at det er det, der i virkeligheden er afgørende for, hvordan politikken gennemføres. For så vidt kan man sige, at hele sagen omkring nedskæringerne her, den skandaløse måde, den er foregået på, og det, der er fulgt i kølvandet på det: en voksende protest, nu altså har ført til nye korridorforhandlinger omkring eventuelt at ændre beslutningen.

Jeg mener ikke, det er betryggende, at det foregår på den måde. Jeg mener, at vi skal have de drøftelser i socialudvalget, hvor også de mere kritiske har lov til at være til stede.

Jeg vil spørge, dels om ministeren ved noget om, hvornår der skal være møde i socialudvalget, om socialudvalgets formand har henvendt sig og søgt at få berammet et møde, og hvornår det så kan ventes, dels vil jeg spørge, om der kan siges noget om, hvad disse hemmelige drøftelser er gået ud på, som socialministeren har ført med visse borgerlige partier.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der overhovedet ikke foregår korridorforhandlinger. Jeg har ret til at tale med de mennesker her i folketinget, som jeg mener det er relevant at tale med.

Så vil jeg også gerne sige, at der ikke kan træffes afgørelser, når man taler om de fire partier, der taler sammen for øjeblikket, af 80 medlemmer af folketinget; og som jeg sagde i mit svar i første omgang, vil der blive drøftelser i folketingets socialudvalg.

Jeg har ikke truffet nogen aftale med nogen formand for socialudvalget, idet formanden for socialudvalget først vælges i morgen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Jørgen Junior* (FP) til socialministeren:

„Hvilke planer foreligger der her i landet for opførelse af såkaldte krisecentre for børn?“

(Spm. nr. 23).

Skriftlig begrundelse.

På et møde i Socialpolitisk Forening den 23. september i år udtalte direktøren for Københavns kommunes børne- og ungdomsværn, Ernst Larsen, at man havde planer om ud over de nye socialcentre at oprette såkaldte krisecentre, hvor de børn, der ikke var villige til at acceptere tilværelsen i deres hjem, skulle hjælpes af socialarbejdere. Direktøren konkluderede, at det ikke var ønskværdigt at tvangshjembringe bortløbne børn, men at deres tilværelse måtte skabes på børnenes egne præmisser.

Jørgen Junior (FP):

Ved et møde for nylig har direktøren for Københavns børne- og ungdomsværn, Ernst Larsen, som bl. a. er en stor Christiania-tilhænger, offentligt fortalt om planer for såkaldte krisecentre for børn. Han mener åbenbart, at de børn, som ikke er villige til at opholde sig derhjemme, bør hjælpes med at få skabt en tilværelse på, som han kalder det, børnenes egne præmisser.

Jeg har ikke før hørt om krisecentre for børn og vil meget gerne have en redegørelse fra ministeren.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg vil godt starte med at sige, at det er også første gang, jeg har hørt ordet krisecentre, men der opfindes jo så mange ord i denne tid.

Jeg vil gerne understrege, at de kommunale myndigheder såvel efter den gældende lov om børne- og ungdomsforsorg som efter bistanndsloven, der træder i kraft den 1. april 1976, har pligt til, bl. a. ved opsøgende virksomhed, at tilbyde børn og unge, som skønnes at have et særligt behov derfor, bistand i form af rådgivning og vejledning og i til-

[Socialministeren.]

slutning hertil fornøden hjælp. Afgørelsen af, hvordan de lokale myndigheder vil etablere de kontaktmuligheder, der er påkrævet for at opfylde lovgivningens forpligtelser med tilbud om vejledning og rådgivning, er overladt til de kommunale myndigheder.

Denne ordning er en helt naturlig følge af, at specielle, lokale forhold må spille en afgørende rolle ved opbygningen af den kommunale rådgivningsvirksomhed. Der er derfor ikke fra centralt hold udarbejdet planer om etablering af de af hr. Jørgen Junior omtalte krisecentre.

Den konfliktsituation, som hr. Jørgen Junior henviser til i motiveringen for sit spørgsmål, giver mig anledning til at sige, at man i disse situationer skal være varsom med at placere skylden for opståede vanskeligheder hos den ene part. Som i alle menneskelige konfliktsituationer vil der i reglen være fejl på begge sider, og det er min overbevisning, at man ikke løser problemerne ved ensidigt at gribe ind til støtte for den ene part, og det gælder i ganske særlig grad ved tvangsmæssige foranstaltninger. At genskabe harmoni mellem forældre og børn er en proces, som kræver tålmodighed og som også må bygge på frivillighed.

Man må i denne forbindelse ikke glemme, at det primære er hensynet til barnets tarv, og det er derfor myndighedernes opgave at søge at bidrage til at give børnene og de unge de bedst mulige forudsætninger for at udvikle sig til selvstændige og ansvarsbevidste personer.

De afgørelser, der må træffes i sådanne tilfælde, kan måske ofte for udenforstående virke uforståelige. Jeg har imidlertid tillid til, at disse meget vanskelige afgørelser træffes på en fornuftig og ansvarsbevidst måde af børneværnsmyndighederne, og at der er et alvorligt ønske om, så vidt det overhovedet er muligt, at bidrage til at genskabe naturlige familiære forhold.

Jørgen Junior (FP):

Jeg takker for ministerens redegørelse. Vi er naturligvis ganske enige i, at det må være børnenes tarv, der er det væsentlige i denne sag. Det, der forurolicher lidt, er, at når vi nu får de nye socialcentre, som man åbenbart i København ikke mener kan påtage sig den opgave at hjælpe disse børn, som løber

hjemme fra, mener ministeren da ikke, det bliver foruroligere, når den ansvarlige embedsmand, Ernst Larsen, i dette tilfælde kan udtale, at deres tilværelse må skabes på børnenes egne præmisser? Det lyder dog ikke, som om han primært er indstillet på at styrke familieforholdet, og det må være det, der i 99,99 pct. af tilfældene burde være det ønskelige.

Jeg håber, ministeren er enig i den konklusion.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg må sige, jeg nærer ikke tvivl om, at Ernst Larsen, som jeg kender, er indstillet på at gøre det, som jeg også sagde i svaret før: så vidt det overhovedet er muligt at genskabe de naturlige familiære forhold.

Med hensyn til spørgsmålet om krisecentrene mener jeg, de bliver et led i socialcentre her i København. Det er vel kun ganske få steder, man forestiller sig disse krisecentre, men som sagt er jeg ikke nærmere inde i de planer, som Københavns kommune for øjeblikket arbejder med, og de er vel heller slet ikke færdige med henblik på bistandslovens ikrafttræden til april 1976.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Spørgsmål nr. 24 udgår til besvarelse i næste spørgetid.

Spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål.

Af *Dohrmann (FP)* til socialministeren (22/9 75):

„Vil ministren henstille til kommunerne, at medarbejdere i daginstitutionerne afskediges, såfremt de ulovlige aktioner fortsætter?“

(Spm. nr. 6).

Begrundelse.

De yderst beskedne og rimelige nedskæringer på daginstitutionsområdet har som bekendt udløst en lang række usmagelige aktioner fra en lille kreds af venstreorienterede pædagoger. Disse aktioner, som medfører store problemer både for de forældre, der

[Dohrmann.]

har indstillet deres hverdag på at få børnene passet, som for de virksomheder der, må undvære deres normale arbejdskraft, fordi deres medarbejdere ikke kan gå hjemmefra, koster samfundet store beløb.

Efter spørgerens mening bør der derfor sættes meget hårdt ind for at få stoppet ulovlighederne, f. eks. ved afskedigelse af de aktionerende.

Socialminister *Eva Gredals* svar (8/10 75):

Det er korrekt, at udeblivelse fra arbejdet i daginstitutioner, der skyldes ønske om at protestere mod de af folketinget vedtagne besparelser på området, er ulovlige og kan give anledning til, at de pågældende efter forudgående advarsel afskediges. Fremgangsmåden i forbindelse med afskedigelse af denne art er efter en cirkulærskrivelse af 15. december 1972 fra socialstyrelsen:

1. At advarsel gives skriftligt, samt at det udtrykkeligt angives, hvilke forhold der ønskes ændret eller iagttaget, og at der, hvis disse forhold ikke ændres eller iagttages, vil ske indberetning til den forhandlingsberettigede organisation om, at pågældende agtes afskediget.

2. At indberetning til den forhandlingsberettigede organisation sker skriftligt med nøjagtig angivelse af de forhold, der har medført, at bestyrelsen agter at afskedige den pågældende.

3. At den, der agtes afskediget, får en kopi af skrivelsen til organisationen og derved får lejlighed til at udtale sig i sagen.

Skønnet over, om der i det enkelte tilfælde bør tages så alvorlige skridt, tilkommer kommuner og bestyrelser som ansvarlige for driften af institutionerne. De arbejdsnedlæggelser, som fandt sted for nylig, gav mig ikke anledning til at mene, at der fra ministeriet eller socialstyrelsen skulle udsendes nogen vejledning om, hvordan dette skøn bør udøves.

Jeg kan tilføje, at medarbejdere, der udebliver fra arbejdet af den nævnte grund, trækkes i løn for hver dag, de udebliver.

Af *Wilhelm* (VS) til socialministeren (24/9 75):

„Kan ministeren på grundlag af de vedtagne kommunale budgetter oplyse, hvor stor „konsekvensbesparelsen“ på daginstitu-

tionsområdet vil blive i 1976-77, opgjort på præcis samme måde, som førte til den af spæreforligspartierne godkendte „konsekvensbesparelse“ på 45 millioner kr. (1974-niveau) i indeværende finansår?“

(Spm. nr. 9).

Begrundelse.

De vedtagne besparelser skal ses i forhold til de foreliggende budgetoverslag i finansloven. For indeværende år har det været almindeligt accepteret, at der allerede uden direkte nedskæringer fremkom en besparelse på 45 millioner kr. som konsekvens af, at daginstitutionerne ikke var udbygget i den takt, der var forudset ved udarbejdelsen af finanslovforslaget.

VS har for længst påpeget, at forligspartierne glemte at videreføre denne „konsekvensbesparelse“ på næste finansår, og at nednormeringerne derved blev mere end dobbelt så store, som det ville være nødvendigt, hvis man blot skulle opfylde spareaftalen. Man risikerer altså med andre ord at foretage en utilsigtet dobbeltbesparelse på daginstitutionsoområdet.

Såvel socialministeren som finansministeren har tidligere erkendt, at denne betragtning er korrekt, men har samtidig påpeget, at man principielt ikke kunne udelukke, at den udeblevne udbygning af daginstitutionerne ville blive indhentet inden finansåret 1976-77, således at der ikke ville forekomme nogen „konsekvensbesparelse“.

Nu er det ikke længere nødvendigt at formode eller gætte. Kommunernes budgetter skal være færdigbehandlet og vedtaget inden 1. oktober, og på grundlag af disse må det være muligt at danne sig et ret præcist indtryk af, om der er nogen „konsekvensbesparelse“ i 1976-77, og i givet fald hvor stor.

Da den efter alt at dømme er der og endda er betydelig større end i indeværende år, bør den selvfølgelig medregnes i besparelserne, præcis som det er sket i indeværende år. Alene herved bortfalder grundlaget for langt over halvdelen af nednormeringerne.

Socialminister *Eva Gredals* svar (8/10 75):

De konsekvensbesparelser, som indgik i forliget om daginstitutionerne i april 1975, var en følge af den almindelige aktivitetsnedgang, Seierup-rapportens offentliggørel-

[Socialministeren.]

se, besparelser allerede gennemført af kommunerne og den almindelige usikkerhed på området. Derfor regnede man i april 1975 med, at antallet af daginstitutionspladser i 1975-76 ville blive ca. 4.000 pladser mindre end svarende til budgetteringsgrundlaget for finansloven 1975-76. Da forliget blev indgået i april 1975, besluttede man at indregne den mindre udbygning som en besparelse på finansloven 1975-76, men ikke i det efterfølgende år, jfr. i øvrigt aktstykke nr. 322, side 2.

Det indgik også i forliget i april 1975, at de nye normeringer som følge af lørdagslukning og den særlige normering af fritidshjem skulle ske gradvis i takt med den naturlige afgang fra institutionerne og først træde endeligt i kraft pr. 1. april 1976.

Der er ikke i forliget noget grundlag for en beregning af en konsekvensbesparelse for årene efter 1975-76.

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Med skrivelse af dags dato har socialministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Dohrmann stillet spørgsmål (nr. 6).

Med skrivelse af dags dato fremsender socialministeren skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Wilhjelm stillet spørgsmål (nr. 9).

Spørgsmålene og besvarelserne er optaget i Folketingstidende ved slutningen af spørgetiden i dag.

I skrivelse af 2. juli dette år anmoder ministeren for offentlige arbejder om, at der af folketinget må blive foretaget valg af et nyt medlem til *jernbanerådet*, efter at medlem af folketinget Otto Mørch af ministeren er blevet beskikket som formand for rådet. Som nyt medlem har vedkommende gruppe udpeget *Normann Andersen*, der herefter er valgt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 9. oktober, kl. 9 med følgende dagsorden:

- 1) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 2) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til undervisningsministeren af Freddy Madssen.*
- 3) *Forhandling om statsministerens redegørelse ved folketingsårets åbning.*

Mødet hævet kl. 14.34.